INSPECTORUL BROAŞTELOR

Comedie în trei acte

PERSONAJELE:

GEORGEL DEMETRIAN,
ministrul Domeniilor
(45—50 de ani)
JENICĂ IORGANDA-ZAPHYR,
publicist (35—40 de ani)
AMEDEU VÎRCOLAC,
profesor pensionar
(60—65 de ani)
NIȚĂ, ușier (65—70 de ani)
TEOFIL BÎRCU, poet (25—30
de ani)
UN GARDIST
EMI, fata lui Amedeu
Vîrcolac (23—25 de ani)
CAMERIERA, femeie trecută,
la 40 de ani

ACTUL I

În cabinetul ministrului, de unde iese un solicitator care, probabil, mulțumește pentru o numire în slujbă, deoarece Georgel Demetrian îi spune, amabil, prin ușa întredeschisă :

MINISTRUL : Mă rog ! Mă rog !... Pentru puțin ! *(Închide și vorbește lui Niță, care a intrat prin fund.)* N-ai idee ce bine-mi pare, moș Niță, cînd pot să fac o plăcere cuiva. De cîte ori numesc pe cineva în slujbă, mi se pare că sînt numit eu însumi, a doua oară, și mă bucur.

NIȚĂ : Vă rog să mă iertați, domnule ministru, dar... *(Se codește.)*

MINISTRUL : Hai, spune !

NIȚĂ : Eu sînt de treizeci de ani ușier la Domenii, și am băgat de seamă că toți domnii miniștri, la început sînt veseli cînd dau vreo slujbă cuiva... Mai tîrziu, încep să se cam zgîrcească și le vine greu, greu de tot... Parcă le pare rău că se mai duse un post vacant, zău așa, domnule ministru, parcă i-ar fi dat pe dumnealor afară, să mă iertați... Așa li se pare cînd dau o slujbă cuiva...

MINISTRUL : Acuma are să se schimbe ! Eu sînt ministru de modă nouă... Partidul nostru istoric întinerește, vrea să schimbe toate ! Personal, îți spun drept, îmi place să mulțumesc pe toată lumea... Parcă nici lui Vîlvoreanu nu-i pare așa de bine, ca mie, că l-am făcut inspector agricol.

NIȚĂ : Eu știam c-o să-l numiți... I-am spus și azi : o să vă numească, domnule Vîlvoreanu, n-aveți grijă ! O să vă numească !

MINISTRUL : Ei, asta o spui dumneata la toată lumea, moș Niță...

NIȚĂ : Domnul ministru își amintește...

MINISTRUL : Da cum nu !... Parcă ieri fuse cînd m-am prezentat și eu ca solicitator, tot aici... Sînt zece, ba nu, doisprezece ani de atunci... Și tot așa mi-ai spus : „O să vă numească, domnule Demetrian, n-aveți grijă."

NIȚĂ : Și n-am avut dreptate ?

MINISTRUL : Ba da... Dovadă c-am și fost numit și c-am ajuns aici, după zece ani... Ce repede au trecut ! Era ministru conu Alecu Boieru, șeful meu...

NIȚĂ : Și dumneavoastră ați ajuns „omul șefului"!! Așa vă spune toată lumea... Și conu Alecu, pîn' s-ajungă șef, era omul șefului, al lui conu Enache Iepurescu... Da' conu Enache Iepurescu ? N-a fost și dumnealui omul lui Beizadea Mitică ?

MINISTRUL : Să lăsăm vorba, fiindcă mai este lume și s-apropie de unu !... Introdu-i, cu rîndul... *(Se așază la birou și se cufundă în studierea unor dosare. Niță deschide ușa din fund. La fiecare deschidere a acestei uși, un șir de solicitatori se ridică brusc, în picioare, în atitudine respectuoasă.)*

NIȚĂ *(introducînd pe Amedeu Vîrcolac, a cărui carte de vizită o consultă, ca să-i poată șopti)* : O să vă numească, domnule Vîrcolac, n-aveți grijă. O să vă numească !

VÎRCOLAC *(înăbușit de emoție, nu poate nici să surîdă lui moș Niță. Își încearcă nasturii unei redingote vechi, care s-a strîmtat. Pe cînd Niță iese, el gîfîie, întinzînd o recomandație)* : Vă salut... Vă salut, domnule ministru... E de la domnul Alexandru Boieru, șeful...

MINISTRUL : Aha ! Conu Alecu... Orice pentru conu Alecu... *(Citind :)* „Alexandru Boieru recomandă prietenului său Demetrian pe domnul profesor pensionar Amedeu Vîrcolac, un bărbat de toată seriozitatea și foarte muncitor, care solicită o slujbă..." *(Lui Vîrcolac :)* Dumneata știi, domnul meu, că ai aici cea mai prețioasă recomandație ? Conu Alecu este omul căruia îi datorez toată situația mea. Îl cunoști de mult ?

VÎRCOLAC : Am fost colegi de clasă... am stat în aceeași bancă tot liceul... Dumnealui era tare la toate, de aceea

a și ajuns prim-ministru. Eu eram tare numai la științele naturale.

MINISTRUL : Cum de nu ți-a făcut nimic ?

VÎRCOLAC : N-am avut nevoie... Eram profesor de liceu — științele naturale, bineînțeles ! Am ieșit la pensie în toată puterea... Dumnealui ajunsese ministru — tot aici. Parcă-l văd la biroul ăsta... i-am cerut o slujbă, mi-a dat-o, dar, nu știu cum s-a făcut, că mi-a luat-o altul... Acuma locul e vacant și am venit la dumneavoastră...

MINISTRUL : Bine-ai făcut ! Conu Alecu este omul căruia nu-i pot refuza nimic ! Ce om extraordinar, ce inteligență, cît tact diplomatic ! Ne-a adus la putere cînd nici nu ne așteptam ! Ca să-ți dea domnia-sa o vorbă bună, înseamnă că într-adevăr meriți ! Ești numit !

VÎRCOLAC : Oh !... Cum să vă mulțumesc... Eu... care... *merci*, domnule ministru... Din toată inima, *merci*... vă mulțumesc...

MINISTRUL : Aș vrea să știu, în definitiv, ce slujbă solicitați...

VÎRCOLAC : A... da... tocmai... E foarte modestă... Inspector al broaștelor...

MINISTRUL *(surprins)* : Ce ?...

VÎRCOLAC : Da... Tocmai...

MINISTRUL : Inspector al broaștelor ?... Dumneata se vede că glumești...

VÎRCOLAC : Domnul ministru are dreptate să surîdă... Poate chiar să mă creadă nebun... Dar, vedeți, această slujbă există... de acum doisprezece ani, prin legea de la 14 octombrie...

MINISTRUL : Ciudat ! Și eu care n-aveam habar !

VÎRCOLAC : E un post înființat în urma stăruințelor mele... I-am explicat lui Alecu de ce e vorba și el a pus-o în buget. E drept că personal n-am avut niciodată fericirea să ocup această funcție, dar nu e mai puțin adevărat că eu sînt inițiatorul ei. *(Prezintă o carte ministrului.)* Îmi permit să vă prezint lucrarea mea despre broaște. Prima parte este consacrată speciei numită „Broasca roșiatică" — *Rana temporaria* — a doua „Broaștei sălătărețe", în latinește *Rana agilis Thomas* și a treia „Broaștei verzi", cea mai interesantă, numită în știință *Rana esculenta*. N-am dat o prea mare exten-

siune speciei numită „Broasca rîioasă" — *Bufe cinereus* — întrucît acest batracian nu folosește nici ca aliment, cum este *Rana esculenta*, nici ca stîrpitor de viermi și alte gîngănii rău făcătoare, pe care le mănîncă *Rana temporaria* și *Rana agillis Thomas*... Dar mă întrec cu vorba și nu știu dacă nu plictisesc pe domnul ministru cu această chestiune prea puțin interesantă.

MINISTRUL : Dimpotrivă... dimpotrivă... Am să citesc lucrarea dumitale cu multă atenție... Dar n-ai putea să-mi explici, în cîteva cuvinte, care sînt atribuțiunile acestui inspectorat ?

VÎRCOLAC : Hei, domnule ministru !... Dacă aș fi fost eu titularul acestei funcțiuni, fiți sigur că ați fi auzit...

MINISTRUL : De ce n-ai fost numit dumneata, care, în definitiv, pari un specialist ?

VÎRCOLAC : Să vedeți... Postul a fost creat, cum v-am spus, de domnul Alecu Boieru, pentru mine... Domnul Boieru a trecut însă de la Domenii la Externe și, după obiceiul vremii, funcțiunea a fost dată unui favorit... Cu timpul a devenit o sinecură. M-am mai prezentat de cîteva ori, la cîțiva domni miniștri, dar nici unul n-a avut bunăvoința să mă asculte, ca dumneavoastră... Așa că acest modest inspectorat a fost ținut de tot felul de persoane fără nici o competință — și cu toate lucrările mele, toate planurile au rămas baltă...

MINISTRUL : E și cazul... Unde sînt broaște, trebuie să fie și baltă !...

VÎRCOLAC *(rîde)* : Domnul ministru este foarte binevoitor...

MINISTRUL : Am glumit... Dumneata îmi ești foarte simpatic, mai întîi fiindcă ești trimis de conu Alecu, și al doilea pentru originalitatea dumitale... Să nu ți se pară curios că m-a mirat cererea dumitale... Specialitățile ministerului meu îmi par deocamdată ciudate, comice chiar... Eu am făcut altfel de studii și, cu toate că am fost pe vremuri funcționar aici — tot conu Alecu m-a numit — nu m-am gîndit niciodată să fac o carieră în direcția asta... Pasiunea mea a fost politica externă ; dar așa e cu carierele ministeriale ; întîi trebuie să treci pe la Domenii sau la Comunicații... Țin însă să se știe că eu iau în serios toate atribuțiunile funcționarilor mei

și, de aceea, te rog ia loc și dezvoltă-mi programul dumitale.

VÎRCOLAC : Cum ? Domnul ministru binevoiește să mă asculte ? O, ce fericire !... Nimeni, pînă acum, nimeni nu mi-a dat vreo atenție, deși ceea ce visez eu e un lucru foarte practic, foarte folositor. Mulți mă cred un maniac, un biet nebun inofensiv, care visează tot felul de himere... Dacă n-aș fi fost tratat cu toată superficialitatea care se acordă la noi oricărui inovator, poate că opera mea ar fi dat roade mai demult !... Dar poate că nici acuma nu e prea tîrziu... Să mă iertați că îndrăznesc...

MINISTRUL : Ia loc, te rog, ia loc și vorbește în toată voia...

VÎRCOLAC : Permiteți-mi să stau în picioare, domnule ministru, îmi vine mai ușor... *(Tușește și-și mai încearcă o dată nasturii jachetei.)* Domnule ministru, locuitorii pămîntului românesc, țărani în cea mai mare parte, nu pot nici măcar să audă că cineva mănîncă broaște, cu toate că ei se hrănesc cu tot felul de melci, scoici, raci și alte moluște. În străinătate, însă, broasca verde — *Rana esculenta* — este socotită ca una din podoabele bucătăriei, ca unul din regalurile stomacului. Ori, binecuvîntatul pămînt românesc este foarte bogat în broaște, care de care mai grase și mai gustoase... V-ați întrebat vreodată, domnule ministru, ce devine această reală avuție ? V-ați gîndit ce venituri pierde bugetul statului lăsînd neexploatată o întreagă recoltă ?

MINISTRUL : Ai dreptate ! Ai perfectă dreptate !

VÎRCOLAC : Aceasta este întrebarea pe care am pus-o acum doisprezece ani domnului ministru Alexandru Boieru, și i-a fost de ajuns ca să creeze postul de inspector al broaștelor și să mă însărcineze cu elaborarea unui proiect pentru exploatarea lor. Dar, precum v-am spus, succesorul domniei-sale a prefăcut slujba mea în sinecură. Și, de atunci, milioane de broaște au murit de la Dorohoi la Turnu Severin, fără ca să se folosească nimeni de ele... Douăzeci și cinci de ani am cutreierat țara, în lung și în lat, și am stat pe marginea bălților, plîngînd de ciudă ! Ei, de cîte ori nu m-a apucat seara la margine de ape, ascultînd orăcăitul lor ! Și sînt multe, dom-

nule ministru, sînt milioane, sînt miliarde ! Cînd n-am destui bani ca să iau trenul pînă la o baltă, mă duc în Cişmigiu şi ascult măcar cele cîteva sute care veghează pe marginea lacului, cînd înnoptează... Ah, domnule ministru, pentru mine, orăcăitul broaştelor, seara, e o muzică mai fermecătoare decît cîntecul privighetorilor... Şi ce sînt oare broaştele decît nişte privighetori cu aripile rupte ?

MINISTRUL : Hei ! Precum văd, eşti şi poet !

VÎRCOLAC : Am fost poet odată... De atunci, însă, cum vedeţi, mă ocup de lucruri mai practice... Înmulţirea speciei numită *Rana esculenta*, curăţirea bălţilor, înfiinţarea de parcuri speciale pentru cultură. Iată visul meu... Şi să nu credeţi că vorbesc lucruri din văzduh... Am studiat chestiunea ca nimeni altul... Din citiri şi din experienţa proprie, am o cunoştinţă profundă a speciei şi a foloaselor pe care le poate aduce *Rana esculenta*. Şi e cu atît mai necesară numirea mea, cu cît, de la o vreme, străinii au aflat de această bogăţie neexploatată şi sînt gata să ne-o ia, fără nici un folos pentru ţară... În ultimii ani s-au exportat foarte multe tone de *Rana esculenta*. Agenţii din străinătate cutreieră ţara oferind locuitorilor preţuri însemnate pentru o zi de pescuit pe marginea bălţilor. Am văzut mulţi ţărani lăsînd lucrul cîmpului, ca să vîneze broaşte, ocupaţie mult mai uşoară şi mai amuzantă decît munca holdelor. Am văzut, domnule ministru, şi cum se face vînătoarea : ţăranii sfîşie broaştele de vii şi le smulg picioarele de dinapoi, aruncînd trunchiul... Sărmanele animale săreau în iarbă cu trupurile încă vii, însîngerate, de mi-era mai mare mila... *(Îşi şterge o lacrimă.)* Barbaria aceasta trebuie să înceteze. Ordine ! Trebuie ordine în toate ! *(Se preumblă furios.)* A, nu !... Nu... Ţăranii să-şi vadă de treabă, şi străinii tot aşa ! Avem broaşte, dar le avem pentru noi, nu pentru dumnealor.

MINISTRUL *(rîzînd)* : Foarte bine !... E foarte bine zis !

VÎRCOLAC *(văzînd că s-a cam întrecut)* : Oh, vă rog să mă iertaţi...

MINISTRUL : Îmi placi... îmi placi... te văd chiar în exerciţiul funcţiunii, domnule inspector, şi te anunţ că-ţi urc leafa ! Am să cer colegului meu de la Comunicaţii

un permis de tren pentru toată ţara. Ai să umbli unde pofteşti ! Ai să iei toate măsurile pe care le pofteşti ! Ai tot concursul meu... Deviza mea, deviza guvernului nostru este : fiecare la locul lui ! Văd foarte bine o nouă industrie născîndu-se. *(Visător :)* Da... da... văd... văd înfiinţîndu-se fabrici... Numele meu alături de al dumitale... Ce ai zice, de pildă, să vezi că pe urmele dumitale am fost nevoit să creez un întreg birou pentru exportul broaştelor ?

VÎRCOLAC : În conserve, nu-i aşa ?

MINISTRUL : Ei, da' ştii că ideea dumitale e admirabilă, domnule ? Da, e strașnică, domnule ! Păi să ştii că nu te mai las... Mai ai multe idei de astea originale ?

VÎRCOLAC : Aş mai avea... Am şi chestia ciorilor... cioara este o pasăre care nu se mănîncă la noi, în alte ţări, însă...

(Intră Niţă.)

MINISTRUL : Ce e, Niţă ?

NIŢĂ : Domnule ministru, e aproape unu, şi sînt o grămadă de solicitatori...

MINISTRUL : Spune-le că audienţele s-au sfîrşit pe ziua de astăzi...

NIŢĂ : Le-am spus... Unii au început să plece, dar mai e domnul ziarist Iorganda, care vrea neapărat să vă vorbească...

MINISTRUL : Ţi-am spus : nu mai primesc pe nimeni...

NIŢĂ : Domnul Iorganda are numai un singur cuvînt să vă spună... O vorbuliţă !

MINISTRUL : Cunosc povestea ! Vin aici pentru o vorbuliţă şi te ţin o jumătate de ceas !

NIŢĂ : A aflat lumea că domnul ministru e drăguţ şi abuzează. Cînd era aici Conu Alecu, cum şedea mai mult de două minute, le întindea un deget, adică : „Audienţa e gata ! Pisălogule, şterge-o !"

MINISTRUL : Fiecare cu temperamentul lui, moşule. Mie mi-e mai greu... Dar dacă domnul Iorganda ăsta mă ţine mai mult de două minute, eu nu-i întind un deget, îi întind... *(Îşi arată vîrful pantofului.)*

NIŢĂ : Am înţeles, să trăiţi ! *(Pe cînd iese :)* O vorbuliţă !

VÎRCOLAC : Mă simt foarte jenat, domnule ministru... v-am răpit prea multă vreme... Am abuzat de bună-

voința dumneavoastră... Vă rog să mă iertați... *(Vrea să plece.)*

MINISTRUL : Te rog rămîi... Cu dumneata e altceva... Și ca să-ți dovedesc ce mult mă interesezi, fă-mi plăcerea să dejunezi cu mine...

VÎRCOLAC : O, excelență, prea mare onoare...

MINISTRUL : Așadar, pe ziua de întîi ești numit inspector !

VÎRCOLAC : Mii de mulțumiri, mii de mulțumiri ! Și vă asigur că-mi voi da toată silința să fiu la înălțimea încrederii dumneavoastră. Voi pune tot sufletul în această misiune, domnule ministru... Mi s-au oferit o mulțime de slujbe, cu leafă mai mare, dar n-am primit... N-am vrut... Mi se părea că aș fura banii statului... Nu mă pricep la altceva... Chestia broaștelor e visul vieții mele...

MINISTRUL *(distrat, răsfoind dosarele)* : Desigur... foarte bine.

VÎRCOLAC : Și, dacă binevoiți să-mi mai acordați un minut, v-aș exprima recunoștința mea și în numele fetei mele... *(Ministrul redevine atent.)* Am o fată, Emi, studentă la litere și drept... Cu leafa asta nouă, aș putea s-o ajut să-și treacă licența... E un copil minunat și ar fi păcat să nu-și termine studiile în mod demn...

MINISTRUL : Dacă-ți seamănă, sînt sigur că...

VÎRCOLAC : De semănat ar fi păcat să-mi semene : ea e fată frumoasă și eu numai un Adonis nu sînt. Îi seamănă bietei maică-si.

MINISTRUL : Am vrut să spun dacă-ți seamănă ca spirit, ca originalitate.

VÎRCOLAC : E inteligentă și dezghețată...

MINISTRUL : Cine știe ! Poate să-i găsim mai tîrziu un loc în minister...

VÎRCOLAC : Mai tîrziu, da... Deocamdată să-și termine studiile ! Asta am vrut să vă spun, să vă mulțumesc și-n numele fetei mele.

MINISTRUL : O să mai vorbim de asta... acum te rog să treci aici *(îi arată ușa din stînga)* pînă isprăvesc. Pe urmă plecăm la masă.

VÎRCOLAC : Prea multă onoare... *(Împins de ministru, Vîrcolac deschide ușa din stînga.)* Prea multă onoare !

MINISTRUL : Și ca să-ți fiu pe plac, vom mînca și o friptură de *Rana suculenta.*

VÎRCOLAC : *Esculenta...* De altfel, e același lucru : *esculenta—suculenta.* Vă salut, domnule ministru, vă rog să mă iertați... vă salut. *(Închide ușa, ministrul sună. Niță deschide în fund ușa lui Iorganda și iese.)*

MINISTRUL : Ne-am înțeles, Iorganda, un singur cuvînt !

IORGANDA : Slujbă ! *(Vrea să iasă.)*

MINISTRUL *(rîde învins)* : Hai, ticălosule, vino-ncoa !

IORGANDA *(intră și nu spune nimic, rămas în contemplare în fața ministrului. Cu gestul unui sculptor, care schițează în văzduh linia armonioasă a unui șold de femeie, Iorganda face semne cabalistice, privind talia lui Demetrian, pe care îl examinează din mai multe puncte ale biroului)* : Admirabil !... Extraordinar !... Unic ! *(Își sărută degetele.)* Tot la Borchevici lucrezi, coane Georgel ? Al dracului șmecher, bine taie... Uite, eu, cu toată reputația mea de băiat elegant, n-am avut niciodată așa costumaș... Da' și dumneata, nu e vorbă ! Ai o talie, pe onoarea mea !

MINISTRUL *(flatat)* : Ia mai isprăvește, lingușitorule !

IORGANDA : Se poate, coane Georgel ? Dac-aș fi lingușitor, ți-aș spune ce bine arăți ! Ți, mor cucoanele după dumneata ! Da' eu nu-ți spun, cu toate că ai obrazul ca un trandafir, cu toate că mi s-au făcut oarecari confidențe... *(surîde misterios)* chestii de inimă, de !

MINISTRUL : Mă stricatule, tu vrei să mă strici și pe mine !... Nu-mi arde acum d-astea... Să știi !...

IORGANDA : Mă rog, domnule ministru, am glumit, se poate !?

MINISTRUL : Acum spune-mi repede, ce te aduce, fiindcă e tîrziu ! *(Scoate o țigară.)*

IORGANDA : Întîi datoria și pe urmă... *(Datoria este să caute un chibrit și să aprindă țigara ministrului, care-i oferă una și lui.)* Ce credeți, c-o aprind ? Nu stric eu orzul pe gîște ! O țin ca s-o arăt băieților ; uite, mă, țigară ministerială, păcătoșilor !... Vouă vă dă cineva așa țigări ?

MINISTRUL : Ei, ia să vedem ce te-aduce ?

IORGANDA *(luînd un aer modest, melancolic și grav)* : Să vedeți, domnule ministru, precum știți... situația mea,

ca membru devotat al partidului... Cu tot exteriorul meu de bonvivant — meseria de ziarist cere multe sacrificii, domnule ministru — situația mea e modestă, foarte modestă... *(Ministrul înțelege că e vorba de o solicitare și începe să se întunece la față; poate fiindcă i-e foame și Iorganda îl întîrzie, poate fiindcă știe că Iorganda e o secătură.)* Precum știți, lefușoara de la *Tradiția* nu înseamnă...

MINISTRUL : A ! Ești la gazeta noastră ?... Nu te-am văzut niciodată prin redacție... ce rubrică ?

IORGANDA : Precis nici una, dar fac cîteodată „Bursa" și „Mitropolia"... De altfel, eu v-am anunțat întotdeauna plecările din București și sosirile, v-aduceți aminte ? „Domnul Georgel Demetrian, distinsul nostru fruntaș..."

MINISTRUL *(întrerupîndu-l)* : Da... da... mi-aduc aminte...

IORGANDA : Vremuri de opoziție... Acum, că sîntem la putere, informațiile vin direct... ordine ! Și, precum vă spuneam, date fiind numeroasele servicii aduse partidului, aș dori și eu, domnule ministru, o slujbuliță oarecare...

MINISTRUL : Cu plăcere, iubite amice, dar știi că la departamentul meu toate funcțiile sînt ocupate de specialiști.. Dar să-ți dau o recomandație către colegul meu de la Culte și Arte... *(Vrea să scrie.)*

IORGANDA : Nu vă mai deranjați, domnule ministru... Am solicitat și la Culte, dar se vede că nu mai este nimic disponibil...

MINISTRUL : Cum ? Munteanu nu ți-a dat nimic ?... Te știam parcă foarte legat cu el...

IORGANDA : Ba da... mi-a dat o lucrare despre filozofii vechi din antichitate, dar asta este o dată pentru totdeauna... Eu aș fi dorit ceva lunar...

MINISTRUL : Te ocupi și cu filozofia ? Felicitările mele ! Ai început lucrarea ?

IORGANDA : Nu încă... dar nu e nici o grabă... Însărcinările de la Culte nu se execută niciodată... sînt mai mult un pretext pentru ajutat devotații...

MINISTRUL : Ei, tocmai asta nu vreau să se petreacă în ministerul meu, înțelegi ? Eu vreau ca toată lumea să-și facă datoria. Fiecare la locul lui ! Eu am fost întotdeauna împotriva sinecurelor !

IORGANDA : Hei, coane Georgel, toată lumea e împotriva sinecurelor... altora ! Da' nu le știm noi astea ?... Vorbe de opoziție, coane Georgel, pe onoarea mea ! N-o să refuzi dumneata pe un devotat al partidului, fiindcă ai atacat sinecurele anul trecut !

MINISTRUL *(revoltat)* : Ba am să te refuz — și cu toată indignarea ! Trebuie să se sfîrșească odată cu obiceiurile astea ! Eu am venit să primenesc moravurile — nu să le continui ! Țară nouă, oameni noi, suflet nou, domnule ! Destul cu ticăloșiile de pîn-acum ! Tot bugetul țării era pe mîna nepoților și a favoriților... E rîndul oamenilor cinstiți acum ! Fiecare la datorie ! Cine vrea să-și facă datoria, bine — cine nu, să se ducă la dracu ! *(Se plimbă furios.)* Servicii partidului, domnule ? Că mi-ai aprins țigara mie ? C-ai ținut paltonul lui Munteanu ? C-ai dat o notiță la gazetă despre șef ? Astea sînt serviciile dumitale ?... Îți foarte mulțumesc ! Și-apoi, să-ți mai spun un lucru : să ceară recompensă cel ce a adus servicii țării. Nu-ți plătește partidul leafa — ți-o plătește țara !

IORGANDA : Foarte bine, coane Georgel, foarte bine... acuma varsă-ți focul pe mine... parcă eu aș fi adus nenorocirile țării !

MINISTRUL : Și dumneata și toți ceilalți ca dumneata ! Niște lingușitori, niște secături, niște lichele !... Fiindcă ați ascultat la ușa unui ministru, vă credeți capabili să fiți secretari generali... și cînd nu vi se dă locmaua, repede la amenințări, la șantaj ! „Trec dincolo !" „Dau la gazetă !" Ăsta vă e refrenul, de atît amar de ani. Ocupați slujbele prin lingușiri și amenințări, și lumea se întreabă de ce merg toate rău în țara asta ! Uite de ce... Fiindcă nu e nimeni la locul lui ! A, nu, dragul meu ! S-a isprăvit cu toate astea... s-a isprăvit !

IORGANDA *(iluminat)* : Am înțeles ! Nu mai spun nimic ! Mi s-au deschis ochii... În definitiv, ce am făcut eu pîn-acum ? Ce folos am adus societății ? Nimic ! Caut, caut și nimic ! Dar dacă nu mi-a deschis nimeni ochii ! Ce sînt eu de vină, dacă nu mi-a vorbit nimeni așa pîn-acum ? Aș fi muncit... Mi-aș fi văzut de studii... aș fi ajuns și eu un om cumsecade, cu situația lui... Am treizeci și cinci de ani și nici licența nu mi-am luat-o !

Ce am făcut eu pînă acum ? Am periat la dreapta, am amenințat la stînga, și mi-a fost viața ușoară... nu mi-a trebuit nici o sforțare — fiindcă nimeni nu s-a sforțat să mă îndrepte pe mine, un băiat sărac și neștiutor ! Azi am învățat și eu ceva... Vă mulțumesc, domnule ministru, îți mulțumesc, coane Georgel... M-ai făcut om ! Am să fiu devotatul dumitale... sclavul dumitale, fiindcă mi-ai arătat lumina ! Spune-mi tot ce vrei... descarcă-ți mînia... insultă-mă.. lovește-mă... *(se întinde pe jos)* calcă-mă în picioare dacă vrei, fiindcă merit... nu sînt decît un vierme ! Strivește-mă ! *(Plînge.)* Un vierme !

MINISTRUL *(ridicîndu-l)* : Ei, hai, acum !... N-o mai lua în tragedie... nu-mi place nici extrema asta... Caută să fii om serios — și am să fiu cel dintîi să te ajut... Te rog chiar să mă ierți c-am ridicat glasul adineauri și poate că te-am jignit. Eu, mă știi, sînt un om de temperament și m-aprind repede !

IORGANDA : Nu ! Nu-mi mai trebuie nimic ! Mă duc... Mai mult din ce mi-ai dat nu se putea să-mi dai... De altfel, a trecut de ora unu și poate c-aveți treabă... La ce să vă mai pierdeți vremea cu un nenorocit... cu un ticălos... cu un suflet pierdut ca mine ?! *(Vrea să iasă.)*

MINISTRUL *(mișcat)* : Iorganda !

IORGANDA : Domnule ministru...

MINISTRUL : Spune drept, din ce trăiești tu... în sfîrșit... ce venituri ți s-au făcut de cînd am venit noi la putere ? Da' spune-mi drept, ca să văd ce pot să-ți dau și eu...

IORGANDA : Precum v-am spus, domnul ministru de Culte m-a însărcinat cu un studiu despre filozofii Egiptului... Două mii !

MINISTRUL : Două mii de ani înainte de Christos ?

IORGANDA : Nu... Două mii de lei... Dar ăștia s-au dus din prima zi, pentru plata datoriilor făcute în opoziție...

MINISTRUL : Pe urmă ?

IORGANDA : Domnul prefect de poliție, care, în treacăt fie zis, îmi datorește și mie puțin din situația cîștigată, fiindcă am pus o vorbă bună pe lîngă...

MINISTRUL : Lasă, n-o lua pe tonul ăsta... Ce ți-a dat prefectul ?

IORGANDA : Nimica toată... O mie de lei din fondurile secrete, și m-a înscris pe tabloul măturătorilor din București...

MINISTRUL : Măturătorii depind de primărie...

IORGANDA : A, da ! Domnul prefect m-a trecut ca vardist de stradă, cu atîta lunar. Plus leafa de măturător, ar fi ceva... Dar ce te faci cu ei pe scumpetea asta ? Hei, dacă m-ar face prefectul județului notar la Jilava și conu Tilică perceptor la Mehedinți, cum era vorba, atuncea curat c-aș scăpa de sărăcie ! Cum, însă, n-am mare speranță, m-am hotărît să m-adresez dumneavoastră... Contam foarte mult... Aș fi putut să-mi iau licența... să mă înscriu în barou și atunci într-adevăr aș fi putut aduce servicii partidului... pardon, țării ! Așa...

MINISTRUL : Te înțeleg foarte bine, dragă Iorganda, și cred că înțelegi și dumneata că vreau să salvez un suflet... Ești inteligent... ai bunăvoință... Nu eu am să-ți pun piedică... Dimpotrivă... Să căutăm ceva mai ușor... de pildă, o slujbă care să-ți ia numai dimineața... Restul zilei să te poți ocupa cu studiile.

IORGANDA : Și cu gazetăria !... Fiindcă nu vreau să las gazetăria...

MINISTRUL : Ia să vedem... să vedem... ce ți-aș putea da...

IORGANDA : Ce să vă mai bateți capul, domnule ministru ? Treaba e ca și făcută — numai bunăvoința dumneavoastră lipsește...

MINISTRUL : Cum așa ?

IORGANDA : E un post vacant, care tocmai bine mi-ar prinde... e înscris în buget, dar n-are nici o atribuție fixă și nici nu-mi cere multă bătaie de cap. Am și lanternă.

MINISTRUL : Ce să faci cu ea ?

IORGANDA : Funcția de care v-am vorbit. Trec în fiecare zi, dacă e nevoie, luminez sub clanță, întorc cheia, am verificat toate ușile și-mi văd de treabă.

MINISTRUL : Stai, că nu înțeleg. Ce-are a face funcția pe care mi-o ceri, cu ușile ministerului ?

IORGANDA : E tocmai slujba de care vă spuneam... Inspectorul broaștelor !

MINISTRUL : Care broaşte ?
IORGANDA : Broaştele de la uşile ministerului...
MINISTRUL : Stai, băiatule, că te-ai încurcat... Nu e vorba de clanţe şi de uşi... E vorba de broaştele adevărate, de broaştele de baltă. Al lor e inspectorul.
IORGANDA : Daaa ? Atunci e mai bine. Am treabă mai puţină...
MINISTRUL : Să vezi... ai venit cam tîrziu... L-am dat postul adineauri...
IORGANDA : Cui ? Numai eu ştiam de postul ăsta — de cînd îl dibuiam !
MINISTRUL : L-am dat lui... *(consultînd cartea de vizită)* Amedeu Vîrcolac.
IORGANDA : Nu se poate ! Nu se poate, coane Georgel, vai de mine ! Vrei să te faci de rîs — iartă-mă că-ţi spun aşa.
MINISTRUL : De ce ?
IORGANDA : Păi bine, Vîrcolac ăsta e un nebun.
MINISTRUL : Nu mi s-a părut...
IORGANDA : Nebun de legat nu e — dar e un maniac — se ocupă numai de şoareci, de ciori şi de gîndaci...
MINISTRUL : Şi de broaşte ! Asta e specialitatea lui ! Nu pot să fie toţi oamenii băieţi subţiri ca tine... Vîrcolac ăsta îmi pare un om foarte interesant... Am stat de vorbă cu el şi are idei într-adevăr originale...
IORGANDA : Poate aşa... ca amuzament... Dar a-i da o slujbă, înseamnă a te compromite, coane Georgel !
MINISTRUL : Dragă, eu l-am numit acolo unde se pricepe : postul e inspectoratul broaştelor, îl dau unui specialist al broaştelor... nimic mai simplu...
IORGANDA : Bine, dar asta e o formă... N-ai văzut cine l-a ocupat pînă acum ? Tot băieţi de-ai partidului, care nu puteau să facă altceva... Aşa, sînt ele multe funcţiuni, dar dacă fiecare le-ar îndeplini, atunci prefectul poliţiei ar trebui să umble după pungaşi şi primarul să mătură străzile capitalei...
MINISTRUL : Ai o logică foarte personală, dar cu regret îţi spun că trebuie să cauţi altceva.
IORGANDA : Altceva... altceva, e uşor de zis, dar e vorba că *altceva* cere muncă de dimineaţa pînă seara, şi-atunci s-a dus cu licenţa mea ! Am să mă înfund în birocraţie,

lucru pe care totdeauna l-aţi combătut, domnule ministru ! Mă rog, aţi făcut numirea lui Vîrcolac ?
MINISTRUL : Nu încă, dar i-am făgăduit.
IORGANDA : Atunci nu e nimic pierdut... Dacă s-ar ţinea miniştrii de toate făgăduielile, le-ar trebui cîte opt departamente la fiecare, nu numai unul !... N-aveţi decît să daţi lui Vîrcolac o altă slujbă, iar mie însărcinarea lui...
MINISTRUL : Bine, bine, dar omul ăsta nu vrea altceva. De doisprezece ani umblă după inspectoratul broaştelor.
IORGANDA : Nu v-am spus eu că e un maniac ? Cu oameni d-ăştia încăpăţînaţi nu e nimic de făcut ! Mă mir că se şi mai ocupă cineva de ei ! Auzi ! Ori broaştele, ori nimic ! Eu înţeleg să fie cineva binevoitor cu un nenorocit ca Vîrcolac, dar nici aşa ! Oamenii ăştia nu mai cunosc nici o margine ! Tot un fel de Vîrcolac a dat foc acum un an unei biblioteci, altul a încercat să-şi asasineze şeful... altul avea o rudă în puşcărie... indivizi primejdioşi, domnule ministru ! E bine să vă înconjuraţi de oameni siguri ! De altfel, discuţia asta trebuie să vă obosească, şi aveam nişte lucruri mai interesante de comunicat. *(Misterios :)* Madam Radoveanu...
MINISTRUL *(neglijent) :* Ei, ce e cu madam Radoveanu ?
IORGANDA : Ei, lasă, coane Georgel, nu te mai face că nu ştii ! Parcă dumneata mi-ai spus că-ţi place... Ei bine, acum venii să-ţi spun că şi dînsa te place pe dumneata, şi încă cum ! Oho !
MINISTRUL *(simpatic) :* Nu mai umbla cu fleacuri d-astea, fii om serios !
IORGANDA : Nu mă ştii, coane Georgel ? Mut ca mormîntul ! Ce dracu ? Dar dacă nu vrei să vorbim, tac, iacă... Nu mă mai amestec în chestia cu madam Radoveanu, nici cu slujba !... Vă salut, domnule ministru... iacă, m-am dus... *(Se preface că iese.)*
MINISTRUL : Stai ! *(Gînditor :)* În definitiv, pentru Vîrcolac aş avea eu altceva, în minister. Bine, Iorganda, hai s-o fac şi p-asta... Îmi calc eu pe conştiinţă, nu e vorbă, dar asta e ultima oară... Te numesc !
IORGANDA : Oh, domnule ministru, ce fericire ! Cum să vă mulţumesc... sclavul dumitale pentru eternitate...

MINISTRUL : Dar un lucru : să-mi făgăduiești c-ai să fii om de omenie ! Să-ți vezi de studii !

IORGANDA : Mă rog, excelență, se poate ?

MINISTRUL : Atuncea uite ce e : treci mîine pe la minister să-ți fac numirea...

IORGANDA : Nu mai e nevoie, coane Georgel, nu mai e nevoie... *(Scoate hîrtia din buzunar.)*

MINISTRUL : Ce e asta ?

IORGANDA : Numirea... E și făcută gata... Rămîne numai iscălitura domnului ministru...

MINISTRUL : Cum de o ai în buzunar ?

IORGANDA : Hei, parcă eu sînt prost ? Înainte de a intra am trecut pe la secretarul general, i-am spus că lucrurile sînt aranjate și mi-a făcut numirea ! Se putea să mă refuze conul Georgel ?

MINISTRUL : Cine-mi ești ! Cine-mi ești ! *(Pe cînd iscălește, fără importanță :)* Ce spuneai adineauri de madam Radoveanu ?

IORGANDA : Ah, da... Tocmai... Noi sîntem cunoștințe vechi. „Ce zvelt și drăguț e Georgel !" Trebuie să știți că dînsa vă spune Georgel, cu toate că abia vă cunoaște. Dar zic eu : „Ehe ! Te cred și eu că e drăguț, madam Radoveanu, toate cucoanele mor după dumnealui !" Pe urmă, fiindcă mai ascultau niște persoane, mă luă la un colț și începu să mă descoase... *(Un orologiu sună.)*

MINISTRUL : Hait ! E unu și un sfert și eu tot aicea sînt !... Hai cu mine la masă, Iorganda, și-ai să-mi povestești acolo... *(Sună. Intră Niță.)* Moș Niță, după-masă nu viu la minister, aranjează p-aici și du-te și dumneata... Hai, Iorganda...

IORGANDA *(ieșind, ministrului)* : Întîi, m-a luat pe departe : „Am auzit că ministrul are o colecție de tablouri ceva rar. Cum aș face s-o vizitez ?" Eu, de colo : „Să vedem, doamnă Radoveanu..." *(Iese, o dată cu ministrul.)*

VÎRCOLAC *(pe cînd Niță rînduiește biroul ministrului, scoate capul pe ușă, surîzător)* : Moșule, moșule !

NIȚĂ *(speriat)* : Cine e ? Ce e ?

VÎRCOLAC : Eu sînt, Vîrcolac...

NIȚĂ : Ei, bată-te să te bată, coane Vîrcolac ! Mă speriași... Tot aici erai ?

VÎRCOLAC : Precum vezi... Domnul ministru a ieșit ?

NIȚĂ : Da... Ieși adineauri cu domnul Iorganda !

VÎRCOLAC : Răsuflu... Mă poftise la masă : se vede c-a uitat ! Aveam niște emoții ! Să mănînc eu cu un ministru ! *(Se caută în buzunare.)* Uite, moșule, ține chestia asta. *(Îi dă o cărticică :* Creșterea și înmulțirea broaștelor.*)*

NIȚĂ : Mulțumesc... mulțumesc... Se vede că s-a făcut, hai ?

VÎRCOLAC : Cu ajutorul lui Dumnezeu ! M-a numit ! Visul meu de doisprezece ani ! Mă duc să-i spun și fetii ! O să moară de bucurie, săraca !

NIȚĂ *(petrecîndu-l)* : Ce ți-am spus eu ? O să te numească, coane Vîrcolac, n-avea grijă ! O să te numească ! *(Îl bate pe umăr.)* Fiecare la locul lui !

Cortina

ACTUL II

Același decor. Niță și Vîrcolac.

NIȚĂ : De rîndul ăsta, nici o grijă, coane Vîrcolac : o să te numească...

VÎRCOLAC : Așa mi-ai spus dumneata și-acum doi ani, Am fost tare mîhnit să-mi văd visul cu ochii și pe urmă să mă trezesc din vis... M-a invitat și la masă, domnule!

NIȚĂ : A fost sincer !

VÎRCOLAC : Sincer știu c-a fost, dar am rămas eu fără slujbă ?...

NIȚĂ : A intrat pe fir domnul consilier Iorganda... Om al partidului...

VÎRCOLAC : Putea să-i dea altceva... Era vorba să schimbăm moravurile... să începem o eră nouă...

NIȚĂ : Începe și asta !

VÎRCOLAC : Crezi ?

NIȚĂ : De ce sînt eu ușier aici, de treizeci de ani ? Ca să cred !

VÎRCOLAC : Mi se pare că mă iei la vale, moș Niță.

NIȚĂ : Ferit-a sfîntul, coane Vîrcolac ! Dar să vezi. Domnii miniștri nu pot să facă tot ce vor dumnealor ! Dumnealor vin din opoziție odihniți, hotărîți să schimbe lucrurile... Dar încep intervențiile... obligațiile... Ba oamenii partidului, ba rudele coniței, ba cîte o altă coniță... Om ești ! Azi așa, mîine așa, te pomenești că faci tocmai ce făcea ministrul de ieri, pe care-l combăteai la Cameră. Te-au prins mrejele... racilele politicei... Lupți cît lupți, dar tot mai greu... Și-apoi, vorba aia, dacă nu faci pe ici pe colo cîte un hatîr, pă ce mai ești ministru ?

VÎRCOLAC : Ai dreptate dumneata, moșule, dar mi se pare că iar am venit degeaba !

NIȚĂ : Acum e altceva ! S-au schimbat lucrurile. A intervenit domnul consilier...

VÎRCOLAC : Care ?

NIȚĂ : Omul șefului, domnul Iorganda...

VÎRCOLAC : A, e un băiat de viitor !

NIȚĂ : Cînd pune dumnealui o vorbă, se face...

VÎRCOLAC : Da' de ce spuseși că s-au schimbat lucrurile ?

NIȚĂ *(confidențial)* : Cade guvernul !

VÎRCOLAC : Aoleu !

NIȚĂ : Ssst !

VÎRCOLAC : E sigur ?

NIȚĂ : Am mirosit eu...

VÎRCOLAC : După ce ?

NIȚĂ : N-a mai venit nimeni cu petiții. Anticamera e goală.

VÎRCOLAC : Asta ce-nsemnează ?

NIȚĂ : Presimt oamenii ceva. Nu știe nimeni, nimic, nici domnul ministru n-o fii știind, dar eu sînt în politică de treizeci de ani... cîine de pază... adulmec toate vînturile...

VÎRCOLAC : Acuma ce-ai adulmecat ?

NIȚĂ : Miroase a tămîie... Cînd e să se schimbe stăpînirea, se face un fel de liniște, peste tot. Nu se mai îmbulzește nimeni... știu toți că e degeaba. Da' să vezi peste două-trei zile înghesuială !

VÎRCOLAC : Atunci, adio numirea mea...

NIȚĂ : Nu, c-o facem pe loc... La plecare e mai ușor... Ce-l costă pe domnul ministru o iscălitură ? Ce-am avut și ce-am pierdut !

VÎRCOLAC : Așa merg lucrurile stăpînirii ?

NIȚĂ : Cam așa. Cînd e să plece, fiecare se face mai bun, mai înțelegător cu nevoile oamenilor. Devii tu însuți, la fel ca ceilalți.

VÎRCOLAC : Cu mine, drept să-ți spun, s-a arătat prietenos.

NIȚĂ : A intervenit chestia cu domnu Iorganda. Trebuia să-i dea ceva, să se afle-n treabă la minister. Dacă nu-l

numea inspector, să stea toată ziua bună ziua p-aci, n-ajungea nici consilier, nici omul șefului.

VÎRCOLAC : E tare ?

NIȚĂ : Tare de tot. Băiat de treabă, altminteri. O să-l regrete toată lumea.

VÎRCOLAC : Pleacă și dumnealui ?

NIȚĂ : Nu e funcționar de carieră, ca să rămîie. Fiecare domn ministru cu omul dumisale.

VÎRCOLAC : Au dreptate. Nu poți să te-ncrezi în oricine.

NIȚĂ : Mai sînt și chestii intime, nu numai secrete de stat...

VÎRCOLAC : Domnul Iorganda e cu chestiile intime ?

NIȚĂ : Consilier, secretar, tot. I-a intrat adînc sub piele. Acu să nu mă dai de gol, să spui ceva de schimbare... Află dumnealor și așa !

VÎRCOLAC : Cum de le știi pe toate, moșule ?

NIȚĂ : Miniștrii vorbesc în fața mea fără nici o sfială. Ce e moș Niță ? Un biet ușier, acolo ! Ori el, ori scaunul de colea, totuna. Și-și dau drumul ! Dacă eram un ticălos, dacă foloseam tot ce-am auzit în politică, de mult aveam două perechi de case !

VÎRCOLAC : Cine crezi că vine ?

NIȚĂ : Ăi de-au mai fost. Cînd pleacă ăștia de sînt, vin ăi de-au mai fost.

VÎRCOLAC : Zi, tot ăia.

NIȚĂ : Cam tot ăia.

VÎRCOLAC : O veni vremea, moșule, să se facă dreptate, să fie pus fiecare la locul lui ? Eu am pierdut doi ani peste cei doisprezece și n-am făcut ce-mi era dat să fac. Dacă eram pus la treaba mea, pîn-acum aveam în țară trei fabrici de conserve.

NIȚĂ : Ce fel de conserve ?

VÎRCOLAC : De broască.

NIȚĂ : Bată-te să te bată, coane Vîrcolac, dumneata tot cu broaștele-ai rămas.

VÎRCOLAC : Fiecare cu ce-l doare, moșule !

NIȚĂ : Mi se pare c-a venit... *(Intră Iorganda, elegant, sigur de el, cu servietă.)* Să trăiți, domnule consilier...

IORGANDA : Cele bune, moș Niță... Trebuie să pice și domnul ministru... Toată cinstea, coane Vîrcolac.

(Iese Niță.)

VÎRCOLAC : Am onoarea... am onoarea...

IORGANDA : Mult a fost, puțin a rămas. Uite c-am numirea dumitale aici...

VÎRCOLAC : S-o face ?

IORGANDA : Ba nu ! Cum o veni șeful, prima. Trebuie să ne grăbim, fiindcă nu știu ce se poate întîmpla.

VÎRCOLAC : Se aude ceva, vreo schimbare ?

IORGANDA : Nu așa curînd, dar intrigheză. Au dame la palat și le-au pus pe lucru. Cîteva luni tot o mai ducem...

VÎRCOLAC : Mi-a spus Emi că ați fost în provincie. Ați inspectat multe bălți ?

IORGANDA : Nu m-am dus în interes de serviciu, am fost să pregătesc terenul pentru viitoarele alegeri. Pentru broaște, avem noi specialistul nostru ! *(Îl bate pe umăr.)*

VÎRCOLAC : Vă spun drept, leafa nu mă interesează. Emi și-a luat amîndouă licențele... începe să cîștige și ea... A fost greu, dar acum s-au mai limpezit lucrurile. Am să mă ocup de funcția mea numai de dragul ei, vreau să dau dovadă ce poate profesorul Amedeu Vîrcolac !

(Intră Bîrcu și Emi.)

BÎRCU și EMI : Avem onoarea, domnule consilier !

IORGANDA : Adorabilă pereche, fii binecuvîntată !

EMI *(lui Vîrcolac)* : Săru-mîna, papa. Ai venit degeaba. Avem noi grijă !

VÎRCOLAC : Da... mi-a promis domnul consilier... În sfîrșit, o să-mi văd și eu visul cu ochii : să trăiesc la marginea bălților, în lumea mea, în împărăția mea !

BÎRCU : Dacă nenea Amedeu nu era profesor de științe naturale, ar fi fost un mare poet !

VÎRCOLAC : Mă supăr ! Mă faci și dumneata poet, ca să nu spui că sînt un maniac, cum mă cred atîția. Mă copii, nu v-am explicat de atîtea ori cît e de serioasă, cît e de utilă...

EMI : Acum lasă, papa ! N-o mai ține într-una cu povestea dumitale. O știe toată lumea... Hai, șterge-o ! Cumpără ceva pentru masă. Eu n-am avut vreme să mă ocup. La unu sînt acasă.

VÎRCOLAC : Mă dați afară, tinerețe-nflorită ? Ce vă mai pasă de papa Vîrcolac ? A, ce n-aș da să mai fiu o dată

ca voi !... Viață de student... Cu visele vieții care vine... Ce-aș mai lua-o de la început ! Ah, viață !... Tinerețe înflorită ! *(Cîntă :) Gaudeamus igitur !... (Iese.)*

IORGANDA : Pîinea lui dumnezeu ! Vă spun drept, am mari remușcări că i-am luat locul acum doi ani. Dar nu știam că e treabă serioasă și inspectoratul ăsta ! Am să-i scot numirea chiar acum : deseară mergem cu toții să-l sărbătorim... S-a deschis o grădină, în Văcărești... Vă invit eu... mîncăm niște fripturi pe cinste și-l bem pe taica Vîrcolac și-i cîntăm *Gaudeamus igitur.*

BÎRCU : E ceva cu zvonurile astea de plecare ?

IORGANDA : Mai știi ?

BÎRCU : Ministrul ce spune ?

IORGANDA : Azi dimineață nu știa nimic.

BÎRCU : L-ai văzut ?

IORGANDA : Da. Se ducea la o-ntrevedere secretă.

BÎRCU : Politică ?

IORGANDA : Așa și așa !

BÎRCU : Miniștrii sînt totdeauna ultimii care află că pleacă, și nici atunci nu le vine să creadă.

IORGANDA : Lasă, mă Theo, nu mai fi acru, ca de obicei...

BÎRCU : Eu sînt un tip realist. Îmi place să văd lucrurile-n față...

EMI : Ha ! ha ! ha ! Mă faci să rîd... Tu și realist... Uite cine cunoaște realitățile ! *(Îl arată pe Iorganda, care s-a așezat pe colțul biroului ministerial.)*

BÎRCU : Și tu ai dreptate ! Dacă nu era realist, nu-l vedeai cocoțat acum pe biroul ministrului. Parcă-l văd, peste cîțiva ani, în locul lui, pe fotoliul de colo...

IORGANDA : Domeniile nu mă interesează... am alte aspirații...

BÎRCU : Te pomenești că vrei să ajungi patriarh !

EMI : Theo, n-ai nici un haz !

IORGANDA : Ce știe el ! Mă copii, eu sînt mai bătrîn ca voi, am trecut prin multe... *(Lui Bîrcu :)* Nu aprinde țigara. Șefului nu-i place mirosul de tutun.

BÎRCU : Parcă fumează și el...

IORGANDA : Da, dar nu suferă fumul altuia... El, cînd aprinde o țigară, îi place să tragă primele rotocoale într-un aer proaspăt, virgin...

BÎRCU : Îl știam trufandagiu, dar nu într-atîta... Da' știu că-l menajezi...

IORGANDA : Un șef trebuie totdeauna menajat...

BÎRCU : Într-asta n-ai pereche... Ventuze îi pui ?

IORGANDA : Ai văzut, domnișoară, cum răspunde maestrul la prietenia mea ?

EMI : Ingratule !

BÎRCU : Eu sînt un om liber...

EMI : Recunoștința e o sclavie ?

BÎRCU : În orice caz, o povară !

EMI : Mai spui de alții că sînt cinici !

BÎRCU : Eu nu sînt cinic. Sînt sincer !

EMI : Vrei să fii original cu orice chip !

BÎRCU : Eu nu sînt un tip banal...

IORGANDA : Ești un tip diabolic, știu...

BÎRCU *(arătîndu-și țigara)* : În anticameră am voie ?

IORGANDA : Nici acolo, că intră fumul pe sub ușă...

BÎRCU : Mă, da' sensibili mai sîntem ! Da' să respirăm, avem voie în cabinetul domnului ministru ?

EMI : Theo, ești insuportabil !

IORGANDA : Insuportabil, maestre, ce să-ți spun !

BÎRCU : Dacă vă jenez, n-aveți decît să mi-o spuneți...

IORGANDA : N-o mai lua așa, că nu se prinde. Mai bine, spune drept, ce e cu tine ?

BÎRCU : M-au pus pe gînduri zvonurile astea de plecare... Abia o încropisem puțin cu gazeta, și iar s-o luăm dacapo...

IORGANDA : Se aranjează și asta. O să avem un buget regulat.

BÎRCU : Băieții n-au mai luat nimic de trei săptămîni.

IORGANDA : Știu. Aranjez cînd vine excelența-sa. De altfel, nu sînt eu prost să rămînem în vînt. Am cîțiva prieteni și la liberali. Aș putea face o combinație...

BÎRCU : Numai să nu miroasă a trădare... *(În bătaie de joc :)* a conspirațiune... a conjurațiune...

IORGANDA : La urma urmei, noi sîntem publiciști... Oamenii țării... nu sîntem edecuri de partid... Dacă nu ni se face dreptate, trecem dincolo. Ne-am săturat să tot creăm glorii politice, să ridicăm pe toți ariviștii, ca să ne-ntoarcă p-ormă spatele. Vrei gazetă ? Plătește ! Ați jefuit destul, aveți destule fonduri... Dați-ne și par-

tea noastră, ne-am săturat să vă tot cîntăm la praznic, din ocarină !

BÎRCU *(către Emi)* : E tare !

IORGANDA : O să vedeți voi curînd cine este Iorganda ! Să pun eu mîna pe un mandat de deputat, și or să aibă de furcă dumnealor cu mine ! Theo, ia ține tu ludovicii ăștia, să mai ai de cheltuială...

BÎRCU : Ai un sistem de a umili oamenii...

IORGANDA : Fiindcă ți-am dat ceva parale ?

BÎRCU *(întinzînd mîna)* : Puteai s-o faci mai discret : vrei s-o epatezi pe domnișoara... Las' că și așa te admiră destul. După ea, ai s-ajungi un al doilea Metternich, un al doilea Gambetta.

IORGANDA : Ai dreptate. Cu gentilomii trebuie să respectăm formele. *(Ia o coală de hîrtie de pe birou și înfășoară bancnotele. Cu o voce mieroasă :)* Dragă poete, ești bun să duci articolul ăsta la tipografie ?

BÎRCU *(ia pachetul)* : Cam scurt articol, șefule !

IORGANDA : Las' că-l lungesc rîndul viitor ! *(Emi rîde.)* Discret, hai ! Da' ce, ți-am dat de pomană ? E dreptul tău de la gazetă. Munca ta, băiete, nu e o umilire... *(Scoate alte bancnote.)* Dreptul domnișoarei pentru colaborări !

BÎRCU : Are alură, canalia !

IORGANDA : Bîrcule, ești tu sau nu omul meu ?

BÎRCU : Omul dumitale, șefule !

IORGANDA : Domnișoară, sînt eu sau nu sclavul dumitale ?

EMI : Patronul !

IORGANDA : Așa, copii, bravo ! Maestre, nu uita să-mi faci articolul despre murdăria din hale. Pîn' la unu să fie gata !

BÎRCU : *All right !*

IORGANDA : L-aș fi scris eu, dar nu-mi arde. Trebuie să stau la pîndă, să vedem ce facem mîine...

BÎRCU : Domnule, eu dacă n-aprind o țigară, înnebunesc. Și cînd eram la liceu, tot găseam un loc să mă ascund și să fumez. Te pomenești că și-n locul ăla nu pot să trag cîteva fumuri !

IORGANDA : Nu, șefule, că se supără șeful dacă o intra. Du-te la Paraschivescu-n birou, cu hîrtiile astea și fă-ți gustul acolo...

BÎRCU : Emi, dacă vine ministrul și nu m-am întors încă, vino de mă ia de la Paraschivescu. Servus. *(Iese.)*

IORGANDA : E adevărat ce a spus Bîrcu ?

EMI : Ce ?

IORGANDA : Că mă admiri...

EMI : Mai are nevoie să-ți spună el ?

IORGANDA : Și ce admiri atît la mine ?

EMI : N-aș putea răspunde precis... Eu nu prea am experiența vieții, dar am impresia că ești altceva decît Theo... Dar, te rog, nu mă întreba mai mult... Pentru mîine, ce ordonă patronul ?

IORGANDA : Articolul despre asanarea lacurilor de la Floreasca. Cunoști părerile mele, ți-am dat ideile, rămîne să-l stilizezi... Dar fără prea multă literatură !

EMI : Cel de azi nu ți-a plăcut ?

IORGANDA : Ba da, dar mi-a apărut iscălitura fără igrec. Vezi, mîine să iasă corect : Iorganda-Zaphyr, cu pe-haș și igrec : Zaphyr.

EMI : *All right !...*

IORGANDA : Noi o să ne înțelegem bine, domnișoară. Dacă m-asculți, faci o carieră superbă.

EMI : N-am spus niciodată că n-am să te ascult.

IORGANDA : Păcat că n-ai venit cu mine la Iași !

EMI : Ce-ar fi spus Theo ?

IORGANDA : Ce să spuie ? Interes de serviciu. Dumneata ești o fată modernă, emancipată.

EMI : Theo are teoriile lui.

IORGANDA : Un întîrziat. E plin de prejudecăți burgheze.

EMI : Îți spun drept, nici eu nu mă simt așa de emancipată, așa de modernă...

IORGANDA : S-au schimbat vremurile. O fată de azi trebuie să răzbească prin ea însăși.

EMI : Asta vreau și eu, dar trebuie respectate anumite forme.

IORGANDA : Ce înțelegi prin asta ?

EMI : Să nu dau de vorbit lumii. Să nu mă simt degradată față de mine însămi. S-ar supăra și tata. El m-a crescut destul de liberă, dar pînă la un punct.

IORGANDA : Ce zice de legătura dumitale cu Bîrcu ?

EMI : Nu-și închipuie că e o legătură. Vede în el pe logodnicul meu...

IORGANDA : Cînd vă luaţi ?
EMI : N-aş putea răspunde.
IORGANDA : Nu vrea el ?
EMI : Nu ştie nici el ce vrea. De altfel, Bîrcu n-are încă o situaţie clară... Tot amînă să-şi ia licenţa...
IORGANDA : Nici eu nu sînt licenţiat...
EMI : Cu dumneata e altceva. Dumneata eşti un temperament îndrăzneţ, un luptător, un om multiplu. Nu te văd umblînd pe la tribunal cu servieta sub braţ, căutînd clienţi. Dumneata ai alte destine.
IORGANDA : Ce bine vezi ! *(Îi prinde mîinile.)* Şi ce mult mă încurajezi ! De cînd mi-ai apărut în viaţă, am prins mai multă încredere în mine.
EMI : M-aş bucura foarte mult să am o influenţă bună asupra dumitale. Cred că te cunosc mai bine ca oricine !
IORGANDA : Şi tot nu mă cunoşti destul... Am planuri mari... Să nu-ţi închipui c-am să stau toată viaţa în umbra cuiva. Pentru mine, Demetrian e numai o trambulină. Parcă el n-a făcut tot aşa ? La început a fost secretarul lui Anton Pană, pe urmă a trecut la Boieru, care l-a însurat cu zestre mare şi l-a făcut ce e azi. Discursuri ca el pot să fac şi eu...
EMI : Te-am auzit într-o zi, la cercul de studii. Mi-a plăcut foarte mult.
IORGANDA : Nu-i aşa ?
EMI : Ai o frază îngrijită, elocventă şi păreri foarte juste despre morala în politică, despre îndreptarea moravurilor... Ştii că ţi-am stenografiat discursul...
IORGANDA : Îţi mulţumesc... Văd în dumneata o colaboratoare ideală... Cine m-a lansat pe mine ca primă vioară în gazetărie ?
EMI : Să nu exagerăm ! Articolele pe care ţi le aranjez cîteodată nu-mi aparţin... Le stenografiez în memorie şi le transcriu. Ideile, stilul, sînt ale dumitale...
IORGANDA : Mai toţi oamenii mari din străinătate fac aşa...
EMI : Numai Theo nu vrea să-nţeleagă. El spune că fraza trebuie cizelată, recitită, scrisă iar.
IORGANDA : Poet. Cu literatura n-ajungi departe. Îl iubeşti mult ?

EMI : Să nu mai vorbim de asta...
IORGANDA : Ba da, ba da : mă interesează enorm tot ce te priveşte.
EMI : L-am iubit mult, la Universitate. Vedeam în el un mare scriitor... Eram romantică... Îmi pare rău că nu s-a realizat încă.
IORGANDA : E un tip foarte ciudat, talentat, inteligent, dar sceptic, acru...
EMI : Are momente de duioşie, de entuziasm... Cîteodată încep să cred din nou în el... alteori simt că alături de el o să mă ratez...
IORGANDA : Tare mi-e frică şi mie...
EMI : Ştiu cît de bun ai fost cu el, cum îl ajuţi întotdeauna. Un adevărat protector...
IORGANDA : Nu ştiu de ce, am impresia că am obligaţii faţă de el...
EMI : Ca orice om tare faţă de altul mai slab.
IORGANDA : Poate unde este exact contrariul meu. E un dezarmat...
EMI : Ţine mult la dumneata.
IORGANDA : Am şi eu impresia asta uneori... În general, însă, mă detestă.
EMI : Crezi ?
IORGANDA : Se crede superior şi se simte umilit cînd îi fac vreun serviciu. Dar are talent, animalul. Nu mă supăr pe el ! De cîte ori nu ne-am certat, nu m-a tratat cu dispreţ, nu m-a insultat ! Am rîs — şi l-am lăsat în pace.
EMI : Sînteţi două firi cu totul deosebite. Sînt convinsă că dacă l-ai ţine de scurt, ai face din el un om.
IORGANDA : Şi eu sînt convins că dacă m-ar putea da peste cap, n-ar ezita.
EMI : Ce departe mergem !
IORGANDA : Are noroc de o prietenă aşa de dulce, de frumoasă...
EMI : Fără complimente, ne-am înţeles ?
IORGANDA : Eu nu fac complimente. Spun adevărul... E gelos ?
EMI : N-are de ce. Sub aparenţele mele de cochetărie, sînt foarte liniştită.
IORGANDA : Şi foarte cuminte, vai !

EMI : Mă preocupă așa de mult să-mi fac o carieră, încît n-am vreme de flirturi...

IORGANDA : Cine te-ar vedea, n-ar crede...

EMI : E un gen pe care mi-l dau... Se pare că dacă nu ești cochetă, surîzătoare, nu poți să ajungi în viață...

IORGANDA : Cam așa e... Pe bărbați îi cucerești în primul rînd prin farmecele fizice... Tot nu mi-ai spus dacă te măriți cu Bîrcu ?

EMI : Știu eu ? Nu-i așa de ușor să te legi pentru toată viața. Sîntem săraci amîndoi. Altele nu-și pun prea multe întrebări. Am văzut colege de la Universitate, care n-aveau decît un scop : să ia pe oricine, numai să fie un om important, cu situație mare. Altele căutau amanți bogați — cît despre inimă, o problemă prea puțin interesantă... Poate că ele au dreptate... Eu n-aș putea... Eu văd în căsnicie un echilibru. Și de vîrstă și de situație. Poate că seamăn cu tata, care n-a ieșit din zoologie... O ține cum a apucat-o, o singură linie. Sper c-ai să faci ceva pentru el ?

IORGANDA : Nu mai încape vorbă. *(Sună telefonul.)* Domnul ministru ? Nu ! N-a venit încă, încercați mai tîrziu. *(Închide telefonul.)* Sînt dezolat că i-am luat slujba acum doi ani, dar dacă știam că are așa o comoară de fată...

EMI : A dus-o foarte greu, crede-mă. Cu pensia lui, cu meditațiile mele, n-a fost ușor să trec atîtea examene. Îmi pare bine că mai cîștig ceva cu gazetăria...

IORGANDA : Vei cîștiga și mai mult. Tatăl dumitale o să aibă o leafă frumușică. Vezi că viața nu e atît de neagră cum cred unii. Mi se pare că a venit ministrul... *(Intră Georgel Demetrian.)* Excelență, avem onoarea !...

MINISTRUL : Bună ziua Iorganda. Domnișoară !

IORGANDA : Ați cunoscut-o pe domnișoara Vîrcolac, domnule ministru... O colaboratoare strălucită a ziarului dumneavoastră !

MINISTRUL *(galant)* : Pe domnișoara nu e nevoie s-o vezi de două ori ca să o ții minte toată viața ! *(Scoate o tabacheră și-i oferă Emei o țigară.)*

EMI : Domnul consilier a interzis să se fumeze în cabinetul dumneavoastră !

MINISTRUL *(îl bate pe umeri pe Iorganda)* : Știu eu de ce țin atîta la primul meu colaborator ! O țigară, Iorganda ?

IORGANDA : N-aș îndrăzni niciodată să fumez în fața excelenței-voastre ! *(Ia țigareta.)* Am s-o păstrez ca un talisman ! *(O vîră cu mare grijă în portvizit.)*

MINISTRUL *(Emei)* : Aprinde, te rog, ca să te pot imita. Într-adevăr, nu pot să suport atmosfera unei odăi în care s-a fumat... Dar dacă domnișoara ne face plăcere, aerul din această cameră s-ar preface în cel mai suav parfum... *(Emi aprinde la bricheta ministrului, care-și aprinde și el țigareta.)*

IORGANDA : Domnul ministru e bine dispus...

MINISTRUL : Am asistat la o scenă nostimă, adineauri. Eram la Hagiopol, colegul meu de la Interne... cînd a chemat pe directorul fondurilor. „Ce bani mai ai la ordinea publică, Vasiliule ? Adu-i încoa pe toți, că vin hoții ăia de liberali și nu mai lasă lăscaie ! !" E bună, nu ?

IORGANDA : Excelență... *(Îngrijorat :)* Dar de ce liberali e vorba ?

MINISTRUL : Umblă să vie la putere, dar nu merge așa, cu una, cu două... Sîntem mai tari ca oricînd. S-a isprăvit cu moștenirea familiei, cu intrigile la palat. *(Se așază, răsfoiește un dosar.)* Copii, ia ștergeți-o, am de lucru. Cu ce pot fi agreabil domnișoarei ?

IORGANDA : Primind demisia mea !

MINISTRUL : Ce demisie ?

IORGANDA : Din postul de inspector al broaștelor.

MINISTRUL : Glumești, mă ?

IORGANDA : Îmi permit să amintesc excelenței-voastre că acum doi ani m-a numit inspector al broaștelor.

MINISTRUL : Habar n-am. Există așa ceva la minister ? A, ba da ! ba da ! Mi-a vorbit cineva de asta... da, da... un maniac.

EMI : Nu e maniac, domnule ministru. E tata. Profesorul Amedeu Vîrcolac, un om foarte serios.

MINISTRUL : Te rog să mă ierți, domnișoară...

IORGANDA : Domnul Amedeu Vîrcolac ar fi dispus să accepte această funcție dacă ați binevoi să primiți demisia și să-l numiți pe domnia-sa.

MINISTRUL : Nu mai încape îndoială. Ce nu facem noi pentru ochii frumoşi ai domnişoarei ?

EMI : Nu pentru ochii mei, domnule ministru. Pentru meritele tatei. Vă asigur că o să vă aducă mari servicii...

MINISTRUL *(lui Iorganda)* : Adu ! *(În vreme ce parcurge cele două hîrtii pe care i le-a adus Iorganda.)* Ai prins multe broaşte, Iorganda, în cariera ta de inspector ?

IORGANDA : Am fost prea ocupat pe lîngă dumneavoastră, n-am putut să fac multe inspecţii, dar e un teren foarte vast. Domnul profesor Vîrcolac e cel mai indicat să...

MINISTRUL : Da... da.. mi-aduc aminte. A venit acum vreo doi ani cu o recomandaţie de la conu Alecu Boieru... Mi se pare că-l numisem...

IORGANDA : A fost o schimbare în ultimul moment...

MINISTRUL : Da... da... aşa mi se pare. *(Se aşază.)* Iată decizia, domnişoară. *(Lui Iorganda :)* Să plece numaidecît la Monitorul Oficial...

EMI : Vă mulţumesc din toată inima, domnule ministru ! Bietul tata o să fie atît de fericit ! *(Se pregăteşte să iasă.)*

MINISTRUL : La revedere, domnişoară dragă, şi dacă aveţi nevoie, personal...

IORGANDA : Domnişoara este o excelentă stenografă... licenţiată în drept şi litere...

MINISTRUL : Ehe ! Felicitările mele... *(Telefon.)* Mă iertaţi... *(Ridică aparatul :)* Cum ? Ce să caute la palat ?... Ar fi o nebunie... Da' nu se poate, omule ! Bine, ţine-mă în curent ! *(Închide, e mai puţin bine dispus.)* Aşa, domnişoară, la revedere ! *(Iese Emi.)* Dobitocii ăştia, a intrat frica-n ei.

IORGANDA : Vreo veste proastă, excelenţă ?

MINISTRUL : Îmi telefonă Bondaru că ar fi criză...

IORGANDA : Criză de guvern ?

MINISTRUL : Da, dar criză nu însemnează plecare... *(Se plimbă prin birou, preocupat.)* Da' nu se poate ! Prostii ! *(Ca să schimbe vorba :)* Nostimă fetişcană ! Puseşi mîna şi pe asta, hoţule !

IORGANDA : Nici gînd, domnule ministru, vai de mine ! Se lasă greu...

MINISTRUL : N-am impresia... E chiar provocatoare...

IORGANDA : O face din calcul... Crede că aşa ar putea răzbi mai uşor.

MINISTRUL : Cuminte ?

IORGANDA : Pun mîna-n foc ! De altfel, e logodită cu Theofil Bîrcu, de la gazeta noastră...

MINISTRUL : Poetul hermetic ? Ar fi putut cădea ceva mai bine.

IORGANDA : Copilării de la Universitate. Dar n-o văd nevasta lui Bîrcu... Fata are ambiţii... Vrea să meargă departe...

MINISTRUL : Bravo ei ! S-o ajutăm ! Dacă n-o face şeful vreo prostie, să demisioneze, o luăm aici, la cabinet. Mi-ai spus că e licenţiată... *(Scoate din buzunarul jiletcei o cheiţă yale.)* Ţine-ţi cheia...

IORGANDA : A venit ?

MINISTRUL *(răsucindu-şi mustaţa, cu un surîs de satisfacţie)* : Mîhî !

IORGANDA : Domnul ministru e mulţumit de... întrevederea secretă ?

MINISTRUL : Fainâ bucăţică ! Ştii, Iorganda ? Ar trebui să schimbi şifonierul... E cam vechi.

IORGANDA : M-am gîndit, excelenţă... Toată mobila e uzată. Tocmai am o cerere a lui Nahmian pentru furniturile ministerului. *(Caută în geantă şi scoate o petiţie.)* Are preţurile cele mai reduse şi lucrează fin. Dacă obţine comanda pentru cele patru birouri...

MINISTRUL : Stai că nu-nţeleg...

IORGANDA : Avem patru birouri de mobilat şi biblioteca ministerului.

MINISTRUL : A, da... Era vorba de o licitaţie...

IORGANDA : Licitaţia e mîine. Rămîne numai ca dumneavoastră să aprobaţi oferta.

MINISTRUL : Ori aprob, ori e licitaţie ?

IORGANDA : Să vedeţi. Eu am datat aprobarea dumneavoastră cu data de poimîine, după licitaţie.

MINISTRUL : Eşti sigur că o să reuşească oferta lui Nahmian ?

IORGANDA : E cea mai avantajoasă.

MINISTRUL : Le cunoşti pe celelalte ?

IORGANDA : Nu, dar să vedeţi, am oamenii mei la contabilitate şi...

MINISTRUL : Nu-mi prea plac combinațiile astea, Iorganda ! Bagă de seamă !

IORGANDA : O biată garsonieră, acolo ! Nahmian mi-a spus că dacă aprobați, îmi schimbă toată mobila. Mie mi-e totuna, domnule ministru. Am fost băiat modest totdeauna. Pot sta și-n vechiturile mele. Dar e vorba de excelența-voastră. Persoanele pe care le primiți sînt de cea mai bună condiție... Vreau să fac un adevărat cuib de dragoste...

MINISTRUL : Cine-mi ești, cine-mi ești ! *(Parcurge oferta, apoi o semnează, distrat.)* Am impresia că am expediat-o prea repede...

IORGANDA : Pe domnișoara Vîrcolac, da, am și eu această impresie.

MINISTRUL : E tare nostimă... *(Visător :)* Are ceva straniu în ochi. Ce ghinion pe ea să cadă tocmai pe Bîrcu !

IORGANDA : Ghinionul acesta s-ar putea repara... N-am văzut încă virtute care să reziste în fața ilustrului nostru Don Juan ! *(Se uită galeș și lingușitor la ministru.)*

MINISTRUL : Ai putea să aranjezi o masă, în separeu, la „Capșa" ?

IORGANDA : Ar trebui invitat și Bîrcu... Fără el, nu cred c-ar veni...

MINISTRUL *(resemnat)* : Fie și Bîrcu...

IORGANDA : În ultimul moment, îl aranjez eu să dispară... Îl trimit să-mi facă un reportaj — îi dau leafa pe toată luna. E uscat. Îi dau de la mine, fiindcă gazeta n-are. Băieții n-au luat chenzina de o lună. Au început să mîrîie.

MINISTRUL : Așa de prost merge ?

IORGANDA : Oficioasele merg prost totdeauna. Numai gazetele de opoziție se citesc. Nici subvențiile nu s-au plătit, nici abonamentele membrilor... Dac-o mai ducem așa, trebuie să închidem...

MINISTRUL : Asta nu se poate !

IORGANDA : Tocmai m-am gîndit și am aranjat cu contele Tokali, din Ardeal, pentru niște izlazuri. Am cererea lui aici. Știți, care ați fost la vînătoare cu el.

MINISTRUL : Da, și ce vrea ?

IORGANDA : Citiți dumneavoastră și decideți. E ceva foarte simplu. Dacă se aprobă, contele garantează apariția foii pe șase luni...

MINISTRUL *(parcurge petiția)* : E cam complicat... Să-mi refere Gheorghiu.

IORGANDA : Domnul director general a și făcut referatul... întoarceți pagina.

MINISTRUL : A, da... Bine, Iorganda, să ți-o fac și pe asta !

IORGANDA : Mă iertați, domnule ministru, dar n-o faceți pentru mine ! E pentru gazetă.

MINISTRUL : Dar afacerea lui Nahmian ?

IORGANDA : Pentru garsonieră. Eu, personal, pot primi și-n mobilă veche. Dar e vorba de dumneavoastră.

MINISTRUL : Bine, bine, s-o lăsăm !

IORGANDA : Ați văzut c-am demisionat și din inspectorat, ca s-ajut pe un nenorocit. Cred că e un gest elegant...

MINISTRUL : Foarte ! Asta-ți deschide și drumul spre inima fetei...

IORGANDA : Nu mi-aș permite să intru în rivalitate cu... *(Se uită iar lingușitor la ministru.)* Personal nu v-am cerut nimic. Ar fi momentul să faceți ceva și pentru mine ! *(Scoate altă hîrtie.)* Dacă-mi aprobați pe asta, atunci m-am ales și eu cu ceva, mai ales că ați vorbit de criză...

MINISTRUL : Dă-o încoace și isprăvește ! *(Semnează, apoi se preumblă nervos, preocupat.)* Dobitocul de Boieru e capabil să-și dea demisia... Dacă intrăm în opoziție, trebuie scos de la șefie. Numai de pozne se ține... A-mbătrînit... Ne duce partidul de rîpă... Asta ne-ar mai trebui acum... să cădem ! *(Trece pe fotoliu.)*

IORGANDA *(în vreme ce ministrul, neliniștit, deschide sertarele biroului și scoate acte)* : La Domenii cine ar fi să vie ?

MINISTRUL : Stai că n-am plecat încă... Nici nu se știe cine face guvernul. Lucrurile nu merg cît ai bate din palme...

IORGANDA : E aranjat mai demult, pentru Precupescu.

MINISTRUL : Și asta o știi ?

IORGANDA : L-am sondat zilele trecute, l-am felicitat... N-a spus nici da, nici nu. Zîmbea...

MINISTRUL : L-ai felicitat ? Te pomenești că i-ai oferit și serviciile ?

IORGANDA : Eu sînt băiat sărac, coane Georgel...

MINISTRUL : Da' de ce nu-mi mai spui „domnule ministru" ?...

IORGANDA : Mă iertați... M-a luat gura pe dinainte.

MINISTRUL : Ți-era gîndul la Precupescu... Domnul ministru e el acum... Ce pușlama mi-ai fost toată viața, amice Iorganda !

IORGANDA : Mă mîhniți, mă jigniți, domnule ministru ! În momentul cînd îmi dau demisia din postul sigur pe care-l aveam aici, ca să fiu liber, să fiu devotatul dumneavoastră — faceți ironii pe socoteala caracterului meu. Vă înșelați amar ! Vom vedea, domnule ministru... Veți vedea cine este Iorganda, în ziua cînd nu veți mai fi la putere ! N-o să scăpați de mine în nici un colț de provincie, oriunde veți merge în propagandă ! Atuncea se va vedea cine e și cine nu e devotatul dumneavoastră, sclavul dumneavoastră. Dar, pînă atunci, n-aveți dreptul să loviți într-un băiat sărac și cinstit. *(Plînge.)*

MINISTRUL : Ei, lasă acum și tu, nu mai face pe sentimentalul. Te știam băiat deștept. În politică numai așa s-ajunge : te faci omul cuiva, îi devii primul aghiotant, ca să-l lași la momentul oportun, cum a lăsat și el pe alții ! Uită-te la toți care au ajuns miniștri, prim-miniștri și vezi de unde au plecat fiecare, ca să poată urca în grad ! Așa am făcut și eu, așa să faci și tu, băiatule ! Eu nu-ți cer fidelitate, nici consecvență, nici devotament ; îți cer un singur lucru : cheia de la garsonieră ! *(Sună, intră Niță.)* E ceva lume ?

NIȚĂ : Nimeni, domnule ministru...

MINISTRUL : Parcă era zi de audiență...

NIȚĂ : Da, dar n-a venit nimeni.

MINISTRUL : Curios ! De cîteva zile mai respirăm... curată vacanță ! Poftește pe domnul secretar general...

NIȚĂ : Domnul secretar general e la Finanțe... M-a însărcinat să vă comunic că n-are nici o hîrtie de lucru.

MINISTRUL : Bine, să vie directorul Pescăriilor.

NIȚĂ : Nici „dumneasa" nu e aici. De vreo trei zile e cam bolnav.

MINISTRUL : Cum frate, nu m-a căutat nimeni ?

NIȚĂ : A fost domnul Vîrcolac, dar dumnealui nu insistă...

MINISTRUL : Apropo. Numirea lui să plece imediat la Monitor.

NIȚĂ : Am eu grijă, domnule ministru. Domnul profesor o să fie inspector chiar dacă... *(Se oprește.)*

MINISTRUL : Chiar dacă ce ? Hai, spune ! Aha ! Chiar dacă vine Precupescu-n locul meu... Asta ai vrut să spui ?

NIȚĂ : Atîta lucru n-o să vă refuze domnul ministru...

MINISTRUL : Cum văd, ești în curent cu toate, înaintea mea ? !

NIȚĂ : De treizeci de ani, domnule ministru ! Dacă nici eu n-aș ști cum se-nvîrtește roata lumii...

MINISTRUL : În orice caz, moșule, aici nu ne mai vedem... Poate că te iau la Externe, peste un an, doi...

NIȚĂ : Să vă ajute Dumnezeu...

(Soneria telefonului.)

MINISTRUL *(arătînd telefonul)* : Uite că m-a și ajutat ! *(Ridică receptorul :)* Da, da, eu sînt ! Cum ? M-aș fi mirat să nu facă una ca asta, ramolitul de Boieru... ! Nu mă interesează cine a venit... *(Închide.)*

IORGANDA : A demisionat ?

MINISTRUL : În cea mai mare viteză... Avea dreptate Hagiopol, azi dimineață : „Vin hoții de liberali, aduncoa toate fondurile secrete !"

IORGANDA : În acest caz, hîrtiile mele...

MINISTRUL : Să le bei cu apă nencepută, Iorganda, ca să nu zic altceva.

IORGANDA : Și aprobarea lui Nahmian ?

MINISTRUL : După licitația de mîine...

IORGANDA : Izlazurile contelui Tokali ?

MINISTRUL : Să le pască alte dobitoace...

IORGANDA : M-am curățat !

MINISTRUL : Ce să-ți fac ? De ce nu te-ai grăbit ?

IORGANDA : De unde să știu eu că plecăm așa de repede ? Am fost totdeauna un idealist, am lăsat interesele mele personale...

MINISTRUL : La alții, Iorganda ! În doi ani, ți-am iscălit destule...

IORGANDA : N-au fost pentru mine...

MINISTRUL : Apartamentul l-ai cumpărat pentru mine ?

IORGANDA : N-aduce nimic... Am rămas pe drumuri... ce mă fac ? Sînt nevoit să-mi retrag demisia de la inspectoratul broaștelor.

MINISTRUL : Ba să n-o retragi, domnule consilier, că tot te dă afară ! Fă și tu o dată un gest elegant, ce dracu !

IORGANDA : Iar ai dreptate, coane Georgel !

MINISTRUL : Dacă ești băiat de treabă și nu te grăbești, rămîi cu mine. Altfel te impun la Cameră, ca opozant... Poți să ataci, să ceri schimbarea moravurilor, să te relevi ca un constructor, ca om al viitorului. La putere, e greu să aduci reforme. Ești sclavul partidului, al obligațiilor. Pe urmă, e și dulce viața de cabinet... Te îmbată... Te moleșește. Ți se pare că dacă-ți merge bine ție, merge la toată lumea.

IORGANDA : Credeam că numai mie mi se pare așa !...

MINISTRUL : Așa e de cînd lumea ! Opoziția te trezește... te întărește. Venim la putere cu forțe noi, Iorganda, cu altă experiență... Abia rîndul viitor o să ne realizăm programul, să vezi !

IORGANDA : Știu eu cît o să ție mizerabila asta de opoziție ? !

MINISTRUL : Opoziția e soția legitimă a omului politic ; puterea e ibovnica fugară...

IORGANDA : Am mai citit undeva panseul ăsta, dar eu cu filozofia nu m-am împăcat niciodată...

MINISTRUL : O să ajungi și filozof cu vremea, n-avea grijă...

IORGANDA : Deocamdată, viața nu prea mă lasă.

MINISTRUL : Așa, băiete, dacă vrei, treaba ta, treci la Precupescu ! Dar eu te sfătuiesc : ține-te de mine ! Îți aranjez un mandat sigur. Pe urmă ai toată vremea să mă lași. Trădările se comit cînd ai ajuns la o situație bine consolidată... Ai ce vinde... Așa : simplă plevușcă !

IORGANDA : Plevușcă, zău așa !

MINISTRUL : N-am dreptate, moșule ?

NIȚĂ : Evanghelie, domnule ministru, evanghelie ! Păcat că nu mai am treizeci de ani, că aș intra și eu în politică, cu dumneavoastră... Acum e prea tîrziu... vine pensia... Cu atîta m-am ales și eu, după o viață de om, o biată pensioară.

MINISTRUL : Adu hîrtia...

NIȚĂ : Care hîrtie ?

MINISTRUL : Petiția din buzunar, să ți-o aprob ! *(Nițâ scoate coala, o întinde ministrului, acesta o parcurge și o semnează, dînd din cap cu admirație.)* Ai lovit-o bine, moșule ! Asta e afacere de deputat ales a doua oară !

NIȚĂ *(ia hîrtia. În extaz)* : De ce n-am eu treizeci de ani ? Omul dumitale m-aș face, coane Georgel...

MINISTRUL *(după ce-i dă jalba)* : Și acum să ne aranjăm catrafusele ! *(Se uită împrejur cu oarecare melancolie, apoi se așază în fotoliu, începe să scoată acte din sertarul biroului.)*

IORGANDA : Ce zici, moș Nițâ, crezi c-o să m-aleg deputat ?

NIȚĂ : Te alegi, coane Jenică... n-avea nici o grijă ! Îți spun eu că te alegi ! *(Îl bate pe umăr.)* Fiecare la locul lui !

Cortina

ACTUL III

O cameră colosală, într-un hotel de provincie. Sobă de teracotă, pat de lemn, pretenţioase, prăfuite şi roase, ca tot mobilierul de altfel.

Intră Jenică Iorganda cu Emi. Jenică o ajută să-şi aşeze valizele, în vreme ce Emi desface una.

IORGANDA : Ţi-am ales camera cea mai superbă : salonul ! Ia te uită. Parcă e o catedrală !

EMI : Preferam ceva mai mic şi mai curat. Generaţia noastră vrea mai puţin spaţiu şi mai multă lumină...

IORGANDA : Nu vedeţi mare ! Adică nu vedem mare, fiindcă şi eu sînt din generaţia voastră. Cincisprezece ani nu contează ! Dar nu poţi spune că cei dinaintea noastră erau meschini !... Hotelul ăsta acum patruzeci de ani era ceva imperial. Acum s-a mai dărăpănat. Provincia decade. Bucureştiul înghite tot. Iată o temă pe care am s-o susţin mîine în faţa alegătorilor. „Da, domnilor ! Pînă cînd vom lăsa acest oraş, această veche reşedinţă voievodală, să se năruiască ? Priviţi-i aşezămintele ! Ele ne vorbesc de splendoarea de altădată şi ne mustră pentru paragina în care au fost lăsate. Programul partidului nostru, istoric, tradiţionalist, programul meu în special, şi pentru care am venit să vă solicit voturile, programul meu, domnilor alegători, este ridicarea acestui oraş domnesc, unde centrul a desfiinţat tot ce-i făcea gloria : Muzeul, Teatrul Naţional, Episcopia..."

(Emi se aşază pe scaun, ca să-l asculte mai atent. Iorganda continuă :)

Lasă, Emi, nu e nevoie s-asculţi. Fă-te comodă. Eu nu vorbesc pentru tine. Vorbesc aşa, ca pentru alegători... Un fel de repetiţie. Un orator trebuie să se exerseze mereu... ca violoniştii. *(În vreme ce Emi deschide o valiză, îşi scoate o rochie de interior şi se schimbă în dosul paravanului, Iorganda îşi continuă discursul.)* „Pînă cînd va înghiţi Bucureştiul..." *(Se întrerupe :)* dragă, tu cum spui : Bucureştiul sau Bucureştii ?

EMI : E mai gramatical Bucureştii, dar vine cam peste mînă... Vine greu să zici „pînă cînd vor înghiţi Bucureştii".

IORGANDA : Nu-i aşa ? *(Continuă :)* „Pînă cînd va înghiţi Bucureştiul tot ce produce ţara întreagă ? Un mare om de stat străin a spus că o capitală trebuie să aibă faţă de restul ţării proporţia unui cap omenesc faţă de restul corpului. Dar aşa cum a luat-o Bucureştiul, o să ajungă nu un cap, o căpăţînă, ceva enorm, ceva monstruos..."

EMI : Nu mai spune mereu Bucureştiul. O fi vreun profesor de limba română prin sală şi se strîmbă. Spune mai bine „Capitala" şi ai scăpat.

IORGANDA : Emi, eşti un înger ! Ai să-mi fii de mare folos în carieră ! Ştiam eu de ce te iubesc, de ce te-am răpit lui Bîrcu ! Ai să fii secretara mea, colaboratoarea mea principală, directoarea mea, tot ce vrei. Nu se ştie ce aduce ziua de mîine ! Numai de tine depinde să joci în viaţa mea rolul cel mare ! Lasă-mă să te contemplu. *(Îi ia amîndouă mîinile.)* Nici nu-mi vine să cred că sîntem împreună, într-un oraş patriarhal... Ce frumoasă escapadă ! Noi... numai noi doi...

EMI : Pot să spun şi eu ceva ?

IORGANDA : Nu... Fiindc-ai să spui să nu mă grăbesc... Să aşteptăm... Ai să-mi spui că lucrurile serioase, biruinţa mea, mandatul de deputat trebuie să treacă pe primul plan, iar restul mai tîrziu. Nu-i aşa că asta voiai să-mi spui ?

EMI : Exact. Şi, mai ales, nu mai repeta cuvîntul „escapadă", „aventură". Nu e nici o aventură la mijloc !

IORGANDA : Îmi pare foarte rău, dar n-am încotro. Domnişoara e licenţiată în drept şi în litere. E avocat şi stenografă... Vrea să-şi facă o carieră ! Domnişoara şi-a cheltuit toată pasiunea pentru poetul Theofil Bîrcu,

ziarist de pagina doua şi nu mai are nimic pentru Iorganda...

EMI : Ziarist de pagina-ntîi.

IORGANDA : Spui asta-n ironie, dar aşa este ! Noi, ziariştii politici, sîntem oamenii serioşi ai gazetelor, facem primele articole, ne citesc miniştrii, şefii opoziţiei, avem toate posibilităţile-n faţa noastră. Alţii, ca Bîrcu, pagina doua : literatură, notiţe să le citească liceenii... Ai dat dovadă de mare inteligenţă lăsîndu-l pe blegul de Theofil şi urmîndu-mă pe mine... *(Vrea s-o sărute. Emi îl împinge uşor, surîzînd cu cochetărie.)*

EMI : Iar dumneata, prietene, dacă vrei să joci în viaţa mea primul rol, te rog să nu te grăbeşti... Ne-am înţeles ?

IORGANDA : Ţi-e gîndul tot la el, văd eu... Am impresia că-ţi pare rău... Fugi de-acolo, copilule ! Unde era s-ajungeţi amîndoi ?

EMI : Vrei să-l lăsăm pe Theo în pace ? Mai bine continuă discursul de mîine. E mai interesant, mai actual.

IORGANDA : De ce să-l lăsăm în pace ?

EMI : Fiindcă am remuşcări. Nu e frumos ce am făcut. Am plecat într-un mod laş... fără să-i spun o vorbă... Fără să ne explicăm...

IORGANDA : De ce nu e frumos ? Ce-a făcut el pentru tine ? Ce putea să-ţi facă în viitor ?

EMI : Dragule, de ce nu vorbeşti înaintea alegătorilor şi ataci un subiect care mi-e penibil ?

IORGANDA : Fiindcă te văd îngîndurată. Fiindcă am impresia că-ţi pare rău. Vreau să te conving că e mult mai bine aşa.

EMI : Dac-am plecat cu dumneata, înseamnă că am găsit şi eu că-i mai bine aşa. Dar nu-mi poţi interzice o părere de rău : nu ? Puţină melancolie... Aş fi fără inimă, aş fi cinică, dac-aş dansa de bucurie în catedrala asta voievodală. Prin urmare continuă discursul şi să-l lăsăm pe bietul Theofil în pace !

IORGANDA : Theofil ! De ce nu-l cheamă Pafnutie sau Balthazar... Nabucodonosor... Sardanapal ?

EMI : Văd că-n loc să fie supărat el, eşti supărat dumneata !..

IORGANDA : Şi la urma urmei, ce-mi pasă de gîngania asta ? Avem treburi mai importante ! Eu mă reped în oraş, să-l mai văd pe şef, să ne consfătuim... Aranjează-ţi lucrurile, sună să-ţi aducă ce-ţi trebuie... las' că sun eu. Pînă vin camerierele astea, îţi iese păr alb ! *(Se duce la sonerie şi sună.)* În maximum o oră sînt aici. Te iau şi mergem la masă... Dacă vrei, dai o raită prin oraş şi ne-ntîlnim jos...

EMI : Mai bine te aştept. Dacă poţi, vino mai devreme. Mi-e urît singură. În odaia asta îmi vine să plîng...

IORGANDA : Ai şi de ce ! Această imensă odaie mai este numită şi salonul fantomelor !

EMI : Ce ?

IORGANDA : Camera strigoilor !

EMI : Vai de mine ! Şi de ce ?

IORGANDA : Din pricina numeroaselor persoane care şi-au găsit o moarte tragică între aceste patru ziduri !

EMI : Ia nu mai glumi !

IORGANDA : Nu glumesc de loc !... În patul de colo a fost asasinat Culaie Jianu, nepotul haiducului Iancu Jianu. În acest somptuos dulap a stat trei zile şi trei nopţi cadavrul tăiat în bucăţi al celui mai mare moşier din Oltenia. În căminul acesta majestuos a fost ars copilul primului miliardar al Craiovei, ca să-l moştenească rudele asasine. Vezi acest lampadar monumental ? Acum n-are decît un singur bec, dar odinioară era plin de lumini. În cascada lui de lumini s-a spînzurat, din cauza unei boli incurabile, cel mai mare moşier din Moldova, în trecere prin această urbe, şi s-a bălăbănit o noapte-ntreagă.

EMI *(jumătate în glumă, jumătate în serios)* : Brr !

IORGANDA : Şi nu ţi-am citat decît o treime din cei ce şi-au dat *rendez-vous* în salonul fantomelor !

EMI : Atunci de ce mi-ai ales tocmai...

IORGANDA : Fiindcă e camera cea mai impozantă din hotel !

EMI : Foarte mulţumesc de atenţie ! Dar puteai să mă scuteşti de istoricul ei ! De ce mi-ai spus lucrurile astea macabre ?

IORGANDA *(rîzînd galant)* : Ca să te sperii şi să mă rogi să rămîn noaptea asta aici, să nu fii singură, pradă strigoilor !

EMI : Eşti foarte drăguţ, dar prefer strigoii !

IORGANDA : Imbatabilă ! Nici măcar trucul ăsta nu mi-a reușit ! La revedere, adorabila mea secretară ! *(De la ușă :)* N-am să stau nici o jumătate de oră ! Fac act de prezență — și atît — ce-o fi, om mai vedea mîine. Da' de ce n-o mai fi venind cameriera, nene ? *(Se duce iar și sună.)* Pa ! Te ador ! *(Iese.)*

EMI *(inspectează odaia. Deschide ușile sobei. Se trage înapoi, speriată. Apoi, cu mari precauții, deschide ușa dulapului, de unde cade o mătură cu coadă, care o sperie. Se duce la fereastră. Pipăie perdeaua, își scutură degetele de praf, apoi ridică în vîrful degetelor, cu teamă, cuvertura patului. Cu coada măturii caută sub pat, de unde fuge un papuc, care iarăși o sperie. Își face cruce. Clătește ligheanul și varsă apa. Își desface valiza, scoate un prosop, nécessaire-ul, îl deschide, aranjează obiectele pe masa de toaletă. Ia săpunul, se duce să-și spele mîinile. Toate acestea le face cu grijă, ușor înfiorată, amenințată de eventuale ploșnițe și guzgani, terorizată de anii și funinginea cuibărite în covorul ros, sub pat, sub mobile, în dosul sobei. Bătăi în ușă)* : Intră ! *(Intră Theofil Bîrcu, pe care Emi nu-l vede. Crede că e cameriera :)* Adu-mi, te rog, o cană cu apă caldă și un șervet...

BÎRCU : Frumos, domnișoară ! Aici te găsesc ! Într-o cameră de hotel, în provincie !

EMI *(ștergîndu-și mîinile, calm)* : Cu ce tren ai venit ?

BÎRCU : Cu trenul în care ai venit și dumneata, stimată domnișoară ! Ce, crezi că n-am dat de urma complotului ? M-am făcut că nu știu nimic... Te-am urmărit și uite-mă !

EMI : Cu Iorganda te-ai întîlnit ?

BÎRCU : Canalia !

EMI : Să lăsăm vocabularul sublim. Nu l-ai întîlnit pe scară ?

BÎRCU : L-am văzut, dar m-am ascuns. L-am lăsat să treacă. *Guarda e passa !* Văd că nu stați în aceeași odaie. Tot e bine că ți-a mai rămas nitică pudoare. M-ați scutit, poate, de-o crimă.

EMI : Vine peste o jumătate de oră. Ai de gînd să-l asasinezi ?

BÎRCU : Da' ce-am eu cu el ? Ce, dumneata ești minoră ? Cu dumneata vreau să mă răfuiesc !

EMI : Fără strigăte, nu-i așa, fără gesturi teatrale !

BÎRCU : Desigur... desigur.. N-avea grijă !

EMI : Să ne răfuim, dragule !

BÎRCU *(se așază)* : De ce mi-ai făcut asta ?

EMI : Ce ți-am făcut ?

BÎRCU : Ce cauți aici ?

EMI : Am venit cu Iorganda să-i stenografiez discursul, să-l ajut în propaganda electorală. Nu știi că m-a angajat secretară ?

BÎRCU : Numai atît ?

EMI : Deocamdată numai atît.

BÎRCU : Și mai tîrziu ?

EMI : Asta depinde de el. *(În timpul scenei acesteia, Emi își pilește unghiile.)*

BÎRCU : Adică ?

EMI : Dacă se poartă bine, dacă începe să-mi placă, dacă e ceva serios — nu e exclus...

BÎRCU : Ești de un cinism adorabil.

EMI : Sînt sinceră, Theo...

BÎRCU : Și eu, în toată afacerea asta, ce rămîn ?

EMI : Un bun prieten.

BÎRCU : Frumos !

EMI : Înțelegi și tu, că nu mai putea să meargă așa, la infinit... Trebuia să-mi fac și eu o carieră. Viața e mai grea decît dragostea...

BÎRCU : Știu... Fetele de azi sînt mai grăbite... Întîi cariera, pe urmă vine și partea inimii...

EMI : Așa sîntem toate, nu e vina mea, așa sînt vremurile.

BÎRCU : Pe altul mai de ispravă, nu puteai găsi ?

EMI : Atît mi-ai oferit.

BÎRCU : Eu ți l-am oferit ?

EMI : L-am cunoscut prin tine, la redacția unde lucrezi și tu...

BÎRCU : Te-a cucerit fiindcă e îndrăzneț, plin de el, se joacă cu banii.

EMI : Ai fi preferat să-mi placă fiindcă are mai mult talent decît tine ?

BÎRCU : Iorganda și talent ! Îi scriu alții articolele...

EMI : Uneori le scrie și singur.

BÎRCU : Nici asta n-are importanță, desigur !

EMI : Desigur ! Astăzi nu mai e un merit să ai talent. Toată lumea scrie la fel. Toată lumea are talent.

BÎRCU : Adorabil cinism !

EMI : Un articol i l-ai scris tu, altul eu, al treilea și l-a scris singur. E vreo deosebire ? Banalități cotidiene, aceleași stil care circulă în toate redacțiile. Tu și cu mine nu putem face decît asta. El poate și mai mult...

BÎRCU : Da, poate să se învîrtească !

EMI : O energie. Știe să lupte cu viața. A apucat-o bine de coarne.

BÎRCU : Viața e o vacă, știu. Îmi pare rău că n-am putut-o apuca și eu de coarne. Te felicit că privești lucrurile-n față. Îmi pare rău de mine c-am rămas un imbecil și că te mai iubesc și acum... În halul unde ai ajuns !

EMI : Dă-mi voie, dă-mi voie ! N-am ajuns în nici un hal ! Ia te uită ce cameră monumentală ! Unde am avut noi vreodată așa salon ?

BÎRCU : Mai faci și ironii ! *(A spus aceasta dureros, cu o lacrimă în voce, întorcînd capul, poate ca să nu i se vadă lacrima.)*

EMI *(afectuoasă, înduioșată)* : Iartă-mă, Theo... Nu mai știu nici eu ce e cu mine... Dar ne-am zbătut prea mult, în ultima vreme... Prea o duceam greu. Prea sîntem dezarmați, amîndoi...

BÎRCU : Tu nu prea ești dezarmată, slavă domnului !

EMI : Mai puțin ca tine, desigur. Dar mă descurajai tu, mă tîrai după tine. Simțeam că mă înfund în nisip, în fiecare zi... Tata nu poate să mă mai ajute, din biata lui pensie. Slujba nu i-au dat-o nici pînă azi...

BÎRCU : Și atunci ?

EMI : Atunci ce ?

BÎRCU : Vînzare-n toată regula !

EMI : Mă jignești !

BÎRCU : Spune-i tu altfel !

EMI : Nu e nici o vînzare... Și fiindcă iei tonul ăsta, am să-ți răspund că Iorganda îmi place, îmi impune, îl admir. Simt că într-o zi am să-l iubesc.

BÎRCU : Aha !

EMI : Aha, dacă vrei !

BÎRCU : Și ce-ți impune atîta, mă rog ? Ce-ai găsit așa de teribil la el ?

EMI : Ți-am spus : e o forță. E omul viitorului !

BÎRCU : Vai de viitorul ăla, cu Jenică al nostru la conducere !

EMI : Cine are prezent, are și viitor !

BÎRCU : Te-ai apucat acum și de cugetațiuni ! Deschide ochii, fetițo ! Te-ai speriat fiindcă învîrtește zecile de mii, fără să aibă o meserie. Întreabă-l cum cîștigă banii !

EMI : Sînt așa sătulă de sărăcie, de privațiuni, de asperități, încît nu mai întreb pe nimeni de unde are bani. Toate averile sînt imorale, dar sărăcia mi se pare cea mai mare imoralitate.

BÎRCU : Îngrozitor ! Astea sînt teoriile unei fete moderne... viitoarea mamă, sfînta mamă a Grahilor... Ha, ha, ha !

EMI : Tot nu te-ai săturat de literatură ? Uite, vezi, obsesia asta permanentă îți leagă ghiulele de picioare ! Mai intră o dată și-n realitate.

BÎRCU : Ca Iorganda !

EMI : Desigur ! Nu simți că omul ăsta e un predestinat ?

BÎRCU : Ceva a la Krișna-Murti, a la Mahatma Gandhi ! Ce copil ai rămas !

EMI : N-ai văzut că fiecare zi i-a adus un dar nou ?

BÎRCU : Alt rînd de haine, altă cravată...

EMI : Nu ți-ar sta rău nici ție să-ți mai schimbi lavaliera.

BÎRCU : Sînt un întîrziat, știu bine, dar n-o pot lua nici razna, ca amicul. Aerodinamic, nu altceva !

EMI : Ești un ingrat. De cîte ori nu mi-ai spus că te-a ajutat. Mereu îmi vorbeai de el. Iorganda aici, Iorganda dincolo... Nu puteai trăi fără el...

BÎRCU : E un băiat bun, știu... E generos, dar faptul că are inimă bună, nu-i dă dreptul să facă toate potlogăriile.

EMI : Iar cuvinte tari !

BÎRCU : Știu eu ce știu !

EMI : Nu știi nimic. Sub aparența asta ușuratică ascunde un caracter...

BÎRCU : Să rîdem, ha, ha, ha !

EMI : Poți să rîzi, dar și eu știu ce știu.

BÎRCU : Un arivist.

EMI : Aș vrea să te văd și pe tine puțin arivist.

BÎRCU : Totdeauna ai fost convinsă că sînt un ratat.

EMI : Cuvîntul e cam tare. Ești mai mult un înăcrit. N-ai făcut mare lucru în ăști trei ani. Parcă te-ai oprit pe loc. Te mulțumești cu negațiunea, cu sarcasmul. Astea nu duc la nimic.

BÎRCU : Bănuiam eu de mult că vrei să mi-o faci ! Te înstrăinai de mine în fiecare zi. Dar ai să vezi, foarte curînd, că am și eu simțul actualității... N-am venit după tine tocmai de la București ca să discutăm metafizică într-o cameră de hotel. Am venit să te întreb dacă te-ai hotărît să te scapi de mine, adică să uiți trei ani de dragoste, de visuri, de planuri comune, să mă lași în drum, ridicol, fără să mă previi, ca să urmezi pe cel dintîi venit, care-ți oferă o viață mai ușoară, o simplă metresă deghizată-n secretară, o întreținută...

EMI *(îl întrerupe violent)* : Destul, Theo ! Nu-ți dau voie să-mi vorbești așa ! Ți-am dat trei ani din viața mea — nu înseamnă că-ți sînt datoare toată viața ! Sînt stăpîna mea, la urma urmei ! Fac ce-mi place, mă duc după cine-mi place ! Da, te-am iubit, am crezut în talentul tău, în viitorul tău, mi-ai făcut vise frumoase, dar au rămas numai visele, fiindcă viitorul nu mai venea ! Am rămas tot acolo unde eram acum trei ani... și asta nu-mi pot ierta, asta nu ți-o pot ierta ! Toți cei cu care am pornit la drum, sînt departe. I-am văzut ridicîndu-se, întrecîndu-ne, dominîndu-ne ! Te-am iubit mult, recunosc, ai fost întîia mea dragoste, mi-ai dat toată dragostea ta, îți mulțumesc, dar uite, nu-mi ajunge. Dragostea ta nu poate șterge mediocritatea, umilirea în care trăim, nu poate stîmpăra foamea mea de viață, nevoia de a mă ridica, de a merge cu fruntea sus, de a sfida pe cei care m-au umilit, de a-i umili cu izbînda mea !

BÎRCU : Și-atunci ? Ți-ai găsit idealul, domnul Iorganda, ziarist politic, și viitor „conducător" de națiuni !

EMI : Alături de el, am să înving și eu...

BÎRCU : Parcă te văd în fruntea piramidei. El — Antoniu și tu — Cleopatra !

EMI : Ce ușor să iei toate în glumă ! Ai să-l asculți mîine vorbind alegătorilor... Ai să vezi cîtă pasiune clocotește-n el, cît ideal de o lume nouă, mai dreaptă, mai cinstită, cît talent oratoric, cîtă putere de convingere ! Va schimba multe-n țara asta, va îndrepta multe.

BÎRCU : Vorbești de talentul lui politic, de viitorul lui, cum vorbeai acum trei ani de talentul meu literar !

EMI : Dacă nu te-ai realizat tu, nu-nseamnă că trebuie să-mi pierd credința în oamenii înzestrați.

BÎRCU *(ironic)* : Predestinați ! Nu vezi, dragă, că ai rămas aceeași gîscă entuziastă de la Universitate ? Ascultă-mă pe mine : tu nu ești făcută pentru genul ăsta de farsori. Rostul tău e să duci o viață de spectator alături de mine, să-i aplaudăm, să dăm din umeri, să-i compătimim și să mergem la cinematograf, făcînd filozofia renunțării, ca niște oameni superiori ce sîntem.

EMI : Tocmai asta nu mai vreau : filozofia renunțării. Eu nu vreau să renunț.

BÎRCU : Ai două licențe. De ce nu vrei să răzbați prin ele ?

EMI : Am crezut și eu în ele, dar văd că nu sînt mare lucru... Să fac avocatură, să intru secretară la un maestru... cîteva mii de lei pe lună... să bat scările tribunalelor, pînă cînd ?

BÎRCU : N-ai și licență-n litere ?

EMI : Profesoară într-un colț de provincie ? Foarte mulțumesc ! M-am săturat de mediocritate !

BÎRCU : Și-atuncea, Iorganda !

EMI : Pe lîngă un om politic, care se ridică văzînd cu ochii, am și eu șansa să ajung mai repede !

BÎRCU : Se și vede ! Ia te uită ce splendid kimonou avem ! Nu ți-l cunoșteam ! *Kimonou* îi zice sau halat ! Sau *robe de chambre* ? Sau *robe d'intérieur* ? Săracă limbă, domnule, limbă de țăran, ce vrei ! Nu-ți cunoșteam — cum îi zice — parcă *nécéssaire* ? Nici *nécéssaire*-ul ăsta elegant nu ți-l cunoșteam... Ia te uită ce perii, ce pieptene, ce flacoane ! Felicitările mele !

EMI : Nu mi-a cerut nimic în schimb !

BÎRCU : Un gentilom, nu altceva !

EMI : De ce nu ?

BÎRCU : Ascultă-mă pe mine... Iorganda nu e gentilomul pe care-l crezi. Eu îl cunosc mai bine !... Un potlogar simpatic, un arivist ca oricare altul...

EMI : Oamenii care nu fac nimic, numesc ariviști pe toți cei ce...

BÎRCU : Cunosc teoria ! Faptul că mă socotești un ratat nu-ți dă dreptul să admiri pe un om fără cuvînt, fără orizonturi...

EMI : Sînt alte orizonturi decît ale tale.

BÎRCU : Un găinar care vrea să fure voturi, un combinagiu care într-o bună zi o să-și dea la cap singur. Știi ce e

aia un combinagiu ? Un cameleon, un tip fără credință, fără ideal, căruia nu-i repugnă nimic, numai bani să iasă. S-a scăldat în toate apele. „Omul dumitale, șefule !“ Acum cîțiva ani făcea pe revoluționarul, pe socialistul... Cum au venit istoricii la putere, hop și el : „Omul dumitale, șefule !“ Și uite-l apărătorul tradiției. Cînd a căzut Demetrian de la putere, s-a oferit lui Precupescu. S-a oferit ca tehnician. Fiindcă Precupescu n-a vrut să-l ia consilier, s-a întors iar la Demetrian, să-l facă deputat.

EMI : Mi-ai spus asta de cîteva ori. În politică trebuie să fii un realist.

BÎRCU : Fură ca o gaiță, minte ca un șobolan...

EMI : Șobolanul minte ?

BÎRCU : Cunoști adevărul suprem proclamat de un șobolan ?

EMI : Ai o logică...

BÎRCU : Totdeauna m-a exasperat lipsa ta de subtilitate...

EMI : Și pe mine mania asta a ta de a face comparații cu animalele.

BÎRCU : Dacă Iorganda al dumitale e un animal, ce vrei să-i fac ?

EMI : De ce nu scrii fabule ?

BÎRCU : E genul cel mai idiot... Dar să lăsăm literatura.

EMI : Ți-am spus și eu de-atîtea ori că faci prea multă literatură !

BÎRCU : Eu nu mă las pînă nu-l demasc pe ihtiozaurul ăsta ! Să mă ție minte !

EMI : Ar fi ingratitudine din partea ta...

BÎRCU : Vreau să-ți deschid ochii, să spulber o legendă. Nu mi-ați spus voi degeaba că sînt un tip diabolic. I-am pregătit una, să mă pomenească...

EMI : Să nu faci...

BÎRCU : Nu-ți fie teamă ! Îl compromit în fața ta, nu a celorlalți. Vreau să te convingi tu singură ce pasăre numită gîscă mi-ai fost.

EMI : Așa spui cînd nu e de față... Cum îl vezi, nu știi cum să te faci mai mic.

BÎRCU : Am nevoie de el, ce vrei ? Eu nu ți-am spus niciodată că sînt un caracter de bronz. E mai bine să fii lichea decît imbecil.

EMI : Văd că te-ai apucat și tu de cugetațiuni.

BÎRCU : Mi-ai spus că vine curînd. Am să-l primesc liniștit, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat !... Tu ai să ne judeci cum vrei. *(Devine melancolic, cu o sinceră înduioșare :)* Ai să ne judeci și ai să mă preferi pe mine. Nu te cred capabilă să mă lași pentru totdeauna... Adu-ți aminte de primăvara de acum trei ani, cînd ai pornit așa de frumos, la drum, alături de mine... Lasă, Emi, nu cred eu că ai să renunți la tot ce-a fost între noi. Lucrurile se vor schimba... Poate mi-o pica și mie norocul de undeva... O să fim fericiți... Nu, nu te-ai schimbat... Ai rămas tot tu ! N-ai să-mi faci una ca asta !

EMI *(îl prinde de mînă) :* Theo scump, nu-mi vorbi așa, fiindcă mă înduioșezi, mă descurajezi... Fie-ți milă de mine, nu mă mai tîrî în mediocritatea noastră... Lasă-mă să evadez... Mi-e frică de tot ce-a fost pînă acum. Fie-ți milă ! *(S-aud bătăi în ușă. Mîinile se desfac.)*

IORGANDA *(jovial) :* Aha ! Lume nouă ! Salve ție, Nabucodonosor !

BÎRCU *(întoarce capul și se uită la spate) :* Mă uitam cu cine vorbești.

IORGANDA : Cu cine altul decît cu tine, Sardanapal ! Cu tine, Pafnutie, cucernice Theofil, cu tine !

BÎRCU : Nu te știam atît de spiritual...

IORGANDA : Copii, am aranjat o masă pe cinste ! Pește proaspăt de Dunăre, antricoate la grătar și vin de Drăgășani. Vii și tu cu noi, Termopile ?

BÎRCU : Nu te miri că mă vezi aici ?

IORGANDA : Așa e, frate ! M-am obișnuit așa de mult cu tine, încît nu m-ar mira să te-ntîlnesc și-n paradis. Am ajuns de nici nu te mai văd !

BÎRCU : Ba eu pe dumneata te văd foarte bine. Am început să te văd și mai bine !

IORGANDA : Ești cam ermetic, maestre. Vorbești ca-n poezia pură.

BÎRCU : Și dumneata te porți ca-n proza impură !

IORGANDA *(îl bate pe umăr) :* E bună. Eu am spus totdeauna că Theo al nostru e băiat deștept. Îmi pare rău că n-am ajuns încă la putere, să-i dau un post important, o importantă sinecură, ceva demn de scumpul nostru Théophile Gautier al României...

BÎRCU : Cu domnișoara ce intenții ai ?

IORGANDA : Secretară, principală colaboratoare și în curînd directoare de cabinet !

BÎRCU : Te faci ministru ?

IORGANDA : Să pun eu mîna pe mandatul de deputat, și ce-o fi om mai vedea !

BÎRCU : Ai tupeu, n-am ce zice !

IORGANDA : Îmi pare bine că ești băiat inteligent și nu te-ai apucat să-mi faci scene. Mi-era frică, zău. *(Îl bate pe umăr.)* Las' că ne aranjăm noi... O să fie bine !

BÎRCU : Numai vezi să nu te dezumfli !

IORGANDA : Nici o grijă. Vin de la șef. Ies deputat la sigur. Am să-i ard mîine niște discursuri ! Domnule, tot tema cinstei prinde la electori ! Ascultă-mă pe mine. Domnii ăștia au fost păcăliți de atîtea ori, încît votează pe oricine le făgăduiește puțină cinste, puțină dreptate. *(Se înflăcărează de propriile-i cuvinte, se preumblă prin casă, în vreme ce Bîrcu îl ascultă, rezemat de perete, iar Emi îi stenografiază discursul.)* „Da, domnilor, nu vă promit decît puțină cinste, puțină dreptate ! Ați fost păcăliți de atîtea ori, ați văzut furîndu-se atîta-n jurul domniilor-voastre, încît setea de o lume nouă, de mai multă onestitate în viața publică..." *(Se întrerupe :)* Mi-a spus șeful că nu mai trebuie să atacăm Capitala pe chestia desființării Episcopiei, a Teatrului Național și a Muzeului — știi, Emi, discursul de adineauri — fiindcă noi, adică partidul nostru, adică chiar dumnealui, conu Georgel, le-a desființat... De altfel, e cuvînt de ordine să nu mai atacăm administrația centrală... Capitala trebuie să-și păstreze tot prestigiul. Trebuie să batem tot pe coarda onestității, a purificării... *(Reia discursul.)* „Onestitate ! Purificare ! Iată ce făgăduim alegătorilor noștri, iată ce vom realiza în Parlamentul țării... Știu !... Îmi veți spune că vă ofer o monedă uzată, că toate partidele, toți candidații n-au vorbit decît de cinste și de sancțiuni, de o lume nouă, mai curată și mai bună. Aveți dreptate, domnilor ! Dar nu e vina mea dacă aceste cuvinte s-au învechit, dacă ele nu mai pot avea răsunetul de aur în inimile domniilor-voastre. Aș vrea să găsesc cuvîntul care nu s-a spus încă, aș vrea să vă tălmăcesc tot ceea ce colcăie-n sufletul meu, dorul meu de o viață nouă, fără prihană, viața pe care o merită neamul acesta binecuvîntat, după atîtea jertfe ! Aș vrea să strig la cele patru vînturi ceea ce inima mea tînără, credința mea nepătată, trecutul meu neîntinat..." *(S-aud bătăi în ușă.)* Intră !

(Intră un vardist.)

VARDISTUL : Să trăiți !... Domnul Jenică Iorganda, ziarist ?

IORGANDA : Da, eu...

VARDISTUL : Vă rog să nu vă supărați... am un mandat.

IORGANDA : Un mandat poștal ?

BÎRCU : Un mandat parlamentar ?

VARDISTUL : Așa ceva... un mandat de arestare.

IORGANDA : Ce ? Pe cine ?

VARDISTUL : Pentru persoana care scrie aici !

IORGANDA *(ia hîrtia din mîna vardistului, o examinează, aprinde lumina electrică : un singur bec într-un lampadar uriaș) :* Ce, domnule, ați înnebunit ?

VARDISTUL : Vă rog să mă iertați, dar asta este !

IORGANDA : Pe mine, domnule ? Ziarist din București, candidat de deputat ? Dar cine și-a permis ?

VARDISTUL : Eu nu știu — eu știu atît că aveți un mandat și trebuie să mă urmați la poliție.

IORGANDA : La poliție ?

VARDISTUL : La tribunal... la poliție... unde scrie acolo...

IORGANDA : I-auzi, domnule ! Asta mai trebuia !

VARDISTUL : Prin urmare, poftiți înainte.

BÎRCU : Stai, șefule, nu așa ! Unde s-a mai pomenit mandat de arestare pe-nseratele ?

IORGANDA : Desigur...

VARDISTUL : Eu așa am ordin !

BÎRCU : Ai fi avînd dumneata ordin, dar nu cunoști legea. Nu se arestează nimeni, după apusul soarelui. Așa că, fă bine și lasă mandatul aici și-om vedea mîine dimineață. Ce mai stai pe gînduri ? Vezi-ți de treabă : nu ne jucăm noi cu situația dumitale ! Vorba e vorbă !

VARDISTUL : Da' pe onoare că nu fugiți ?

IORGANDA : Cum o să fug, domnule ? Mîine am întrunire... O descurc eu chestia asta.

VARDISTUL : Numai de n-aș păți ceva !

IORGANDA : Las' că am eu grijă ! *(Îl bate pe umăr.)* Omul meu ! *(Îi strecoară ceva în palmă, vardistul iese, salu-*

tînd.) Hai, copii, la masă ! Dacă s-o fi auzit ceva prin oraş, să ne vadă lumea, să sfidăm opinia publică !

BÎRCU : Nu face să ieşim numaidecît. *(Se plimbă prin casă.)* Ei, încurcătura dracului !

IORGANDA : Văd că eşti mai plictisit ca mine.

BÎRCU : Eu, dragă, iau lucrurile astea în serios.

EMI : Şi eu sînt emoţionată...

IORGANDA : Ia căutaţi-vă de treabă... o prostie !

BÎRCU : Prostie, prostie, dar aici scrie negru pe alb : „Jenică Iorganda-Zaphyr... parchet..." Politica asta numai boroboaţe vă face !

IORGANDA : Ce-are a face parchetul cu politica ?

BÎRCU : Îşi cam dau coatele !

IORGANDA : La alţii, nu la mine !

EMI : În orice caz, mîine, în loc să te duci la întrunire, trebuie să-ţi pierzi vremea pe la judecătorul de instrucţie.

IORGANDA *(Emei :)* Ai să vii cu mine, domnişoară avocat, să mă asişti...

BÎRCU : Ia să lăsăm gluma... Să vedem ce-ar putea fi...

IORGANDA *(se plimbă agitat) :* Să ştii că tot scîrba aia de Sisila mi-a făcut-o.

EMI : Cine, Sisila ?

IORGANDA : A, fosta mea nevastă.

EMI : Ai fost însurat ? Nu ştiam...

IORGANDA : Doi-trei ani... N-are nici o importanţă. O şantajistă... Aşa se plătesc prostiile !

EMI : Explică-ne şi nouă... Să ne sfătuim...

IORGANDA : Am divorţat acum trei ani, am fost condamnat să-i dau o pensie viageră... i-am lăsat şi copilul...

EMI : Şi ?

IORGANDA : În ultimele luni am neglijat să-i plătesc, şi atunci, probabil...

BÎRCU : Dă-o dracului de treabă, puteai să-i plăteşti, că doar ţi-au trecut prin mîini sute de mii de lei, lunile astea.

IORGANDA : Parcă tot la ea mă gîndeam eu... Nu-mi ardea.. am uitat.

BÎRCU : Nu e persoana care a venit de cîteva ori pe la redacţie să te caute ? Ştiu că v-aţi certat rău o dată... Îţi cerea parale, te ameninţa...

IORGANDA : Ai văzut-o şi tu ?

BÎRCU : Nu mi-ai spus s-o dau afară ?

IORGANDA : A, da ! Mă plictisea, monşer !... Îmi vorbea mereu de copil — şi purta nişte toalete, parcă era manechin, nu altceva.

BÎRCU : Să ştii că ea ţi-a făcut-o.

EMI : Mie nu mi-aţi spus nimic de existenţa acestei doamne !

BÎRCU : M-a rugat Iorganda să ţinem chestia secretă. Şi, acum, uite că-l arestează. Bravo, Sisilico, dragă, bravo !

EMI : Nu se poate... O întîrziere a pensiei alimentare nu e caz de arestare... Trebuie să fie altceva. Aici n-ai făcut nimic, nu-i aşa, n-ai avut vreme să te certi cu cineva, să insulţi, să...

IORGANDA *(enervat) :* Dar nu cunosc pe nimeni. Cînd era să fac toate astea ?

BÎRCU : Atunci tot ceva de la Bucureşti trebuie să fie !

IORGANDA *(pe gînduri) :* Să mi-o fi făcut-o Colibăcescu ?

EMI : Cine e domnul ?

IORGANDA : Administratorul gazetei... Dar nu cred !

BÎRCU : Chestia cu abonamentele ?

IORGANDA : Şi pe asta o ştii ?

BÎRCU : Singur mi-ai spus-o acum două luni... Spuneai că e o canalie şi c-o să-l dai afară ! De rest nu-mi aduc aminte.

EMI : Ce e cu domnul ăsta Colibăcescu ?

IORGANDA : Îmi dăduse nişte carnete de abonamente de onoare pentru autorităţi. Am plasat cîteva sute. Unii mi-au plătit, dar cei mai mulţi nu. Colibăcescu îmi tot bătea capul să-i dau banii. Eu i-am spus, în mai multe rînduri, să mai aştepte, să iau restul şi ne vom socoti. În fiecare lună se ţinea de capul meu. Acum trei zile mi-a luat chitanţierul şi m-a ameninţat cu parchetul. Să ştii că el mi-a făcut-o !

EMI : Asta e mai grav.

BÎRCU : Ia fugiţi de-acolo ! Îl ştiu eu pe Colibăcescu ! Mai mult gura de el... Cum o să facă el asta primului-redactor, unui om cu trecere, ca Iorganda ? Ar fi reclamat întîi directorului, ţi-ar fi spus-o pe şleau, nu te lăsa să pleci în provincie, şi să te asasineze pe la spate, tocmai cînd ieşi deputat. Ăsta e vulpe bătrînă. Ştie în cine să lovească şi în cine nu.

IORGANDA : Asta ziceam și eu. Ce e la mine optzeci de mii de lei ? Nu era să fug cu ei ! Doar nu ne cunoaștem de ieri-de alaltăieri !

BÎRCU : Ia să nu ne mai batem capul cu toate prostiile și să mergem la masă ! Mi s-a făcut o foame de iepure !

IORGANDA : Să mergem !

EMI : A, nu... Se vede că nu știți ce sînt parchetele și tribunalele.

IORGANDA : Aranjăm noi mîine... Haide !

EMI : Nu-mi arde de masă. Lucrurile sînt mai grave de cum par. Trebuie să fie un complot politic. Lovitura e pusă la cale tocmai în ajunul alegerilor. Ascultă ! Printre candidați, nu e vreun cunoscut de la București ? Cineva care putea să unelteaască ceva ?

IORGANDA : Nu-nțeleg...

EMI : Vreun adversar politic care să te fi urmărit ? Cineva care să cunoască vreun dușman de-al dumitale ?

IORGANDA *(după o scurtă reflexie)* : Licheaua aia de Șoimescu, de la *Epoca*. L-am văzut adineauri pe strada Unirii... m-a salutat cam ironic. A venit de la București, în tren cu noi. Face propagandă pentru fuzioniști. El știe o chestie de-a mea cu niște lemne.

BÎRCU : Aha !

EMI : Vezi, tot e ceva...

IORGANDA : Am luat de la societatea „Caritas" un acont de patruzeci de mii de lei, ca să le procur cinci vagoane de lemne, pe preț de cost. Au fost niște încurcături pe la Brezoiu, cu transportul, și n-a sosit încă.

EMI : O să sosească...

IORGANDA : Nu, că e o chestie de anul trecut. Eu am neglijat în toamnă să le dau banii înapoi. Nu dispuneam de toată suma și acum, probabil, mă lucrează să cad la alegeri. Șoimescu mi-a făcut-o, canalia...

BÎRCU : Stai, dragă, să n-acuzăm omul degeaba. Nu poți fi arestat aici, tam-nesam, pentru o chestie cu societatea de la București... Știi că eu ți-am recomandat pe procurist, e un om de înțeles, poți să le faci multe servicii... au și ei încurcături, nu le arde de parchet...

IORGANDA *(mai puțin sigur de sine, mai șovăitor, mai dezumflat)* : Asta ziceam și eu. Nu sînt eu prost să risc să cad în cursă. Mi-am luat toate măsurile. Fac gazetărie

de cincisprezece ani, ce dracu ! Cunosc toate procesele de șantaj, toate loviturile ! S-o lăsăm baltă !

BÎRCU : Așa zic și eu !

EMI : Bine, dar tot trebuie să fie ceva... Cu nepăsarea nu rezolvăm nimic. Trebuie să mergem acum, să ne informăm, să știm de unde a venit lovitura.

BÎRCU : Așa e, copii... Să mergem. Deși nu văd de la cine ne-am putea informa noaptea. Duceți-vă voi. Eu mă duc să mănînc. Mi-e o foame de vulpe.

IORGANDA : Nu mai face pe idiotul. „Foame de iepure", „foame de vulpe". De unde le-ai mai scos și p-astea ?

BÎRCU : Dragă, eu sînt poet hermetic, poet suprarealist. N-am să spun „foame de lup", ca toată lumea. Ce, adică, iepurelui și vulpii nu poate să le fie foame ?

IORGANDA : Da, dar foamea lupului e mai feroce.

BÎRCU : De unde știi dumneata ? Ai fost vreodată în stomacul unui iepure sau al unei vulpi, ca să știi că le e mai puțin foame ca lupului ?

IORGANDA : Te rog să mă slăbești cu zoologia dumitale ! Eu sînt în pragul dezastrului și dumnealui face pe Mallarmé cu mine.

EMI : Da' isprăviți o dată, copii, pentru Dumnezeu ! Cu cît mă gîndesc mai mult, cu atît văd că e mai serios. Iorganda, spune-mi, te rog, gîndește-te bine, ce poate fi ? Ce-ai făcut, ce crezi că s-a-ntîmplat ?! Nu ne ascunde nimic.

IORGANDA *(izbucnind, exasperat)* : Da' dracu știe ce-o mai fi ! În viața asta de gazetar și om politic, cine le mai numără pe toate ? Poate să fie plîngerea lui Vasilescu-Dorobanțu, care mi-a dat niște bani, să-l numesc la Finanțe.

EMI : Cît ți-a dat ?

IORGANDA : Cincizeci de mii...

EMI : Și nu l-ai putut numi ?

IORGANDA : M-a purtat secretarul-general cu vorba... De cinci luni mă poartă cu vorba... Probabil că Vasilescu și-a pierdut răbdarea și m-a denunțat. Asta e ! Da' cu mine nu merge așa ! Ce, i-am dat vreun înscris ? Să dovedească, poftim, că mi-a dat ceva, că i-am făgăduit ceva ! Apăi, nu ? O să aibă de furcă dumnealui cu mine ! Trebuie să se sfîrșească o dată cu canaliile astea ! *(Schimbă*

tonul brusc) : Ba mi se pare că i-am dat înscris ! Ca un dobitoc ce sînt ! S-a dus dracului mandatul ! *(Cade pe un scaun, încovoiat, cu fruntea în palme. Lungă pauză. Bîrcu se uită lung la Emi, clătinînd capul. Emi întoarce ochii.)*

EMI : E plictisitor, foarte plictisitor...

IORGANDA : Tocmai acum, frate ! Nu putea să aştepte o zi, două ?

EMI *(se plimbă de colo pînă colo) :* Ce încurcătură, doamne ! Ce încurcătură !

BÎRCU : Lasă, cetăţene, nu-ţi mai tot frînge mîinile, aşa, că nu s-a sfîrşit pămîntul !

IORGANDA : Pentru dumneata poate că nu, dar eu m-am curăţat, ce mai calea-valea... Mi-am compromis tot viitorul !

BÎRCU *(se duce la Iorganda, îl bate pe umăr) :* Cată-ţi de treabă, mă Jenică... N-o să păţeşti nimic... Haide, scoală-te, să mergem la masă.

IORGANDA *(consternat, cu vocea joasă) :* Asta e nimic la dumneata ?

BÎRCU : Nimic... Te-ai speriat degeaba... a fost o glumă a mea, o farsă...

IORGANDA : Ce ?!

BÎRCU : Eu am aranjat toată chestia cu mandatul de arestare... Ia uită-te la hîrtie, nu cunoşti scrisul ? Scrisul meu !

IORGANDA : Aşa e domnule ! Uite-al dracului farsor ! Da' mandat de unde ai avut ?

BÎRCU : Am buzunarul plin. Hîrtie de manuscris... *(Scoate un teanc de foi volante.)* Le am de la Bucureşti. Am completat o foaie, am dat o sută de lei vardistului, l-am învăţat cum să joace comedia — şi comedia a prins !

IORGANDA : De ce să-mi faci una ca asta, domnule ?

BÎRCU : Ca să dovedesc domnişoarei, de unde se recrutează deputaţii de mîine, reformatorii ţării, moralizatorii ! Sper că va avea un subiect de meditaţie. Aveţi cuvîntul, domnişoară !

EMI : Stratagema a fost ingenioasă. Îmi pare rău...

BÎRCU : De ce-ţi pare rău ?

EMI : O iluzie mai puţin...

BÎRCU : Şi o experienţă mai mult...

EMI : Biata Sisila !

IORGANDA : Poftim ?

EMI : Mă gîndeam la soţia dumitale părăsită, la copil...

IORGANDA : Ai văzut cum sînt femeile, domnule ? Numai la ele se gîndesc !

EMI : Mă gîndesc şi la altceva, din păcate ! Mă gîndesc şi la vagoanele de lemne... şi la abonamentele de onoare şi la Vasilescu-Dorobanţu, la toţi... I-am stenografiat aici, pe toţi. *(Îşi arată fruntea.)* Dar îmi pare rău, mai ales, de biata dumitale Sisila...

IORGANDA : Dar nici n-o cunoşti ! Habar n-ai ce fel de creatură este !

EMI : Cum o fi, pariez că acest frumos *deshabillé* mi l-ai cumpărat din pensia ei alimentară. *(Se dezbracă.)* Eşti bun să i-l trimiţi ? Poftim şi inelul... *Nécéssaire*-ul, mai am nevoie. I-l trimit direct la Bucureşti... poţi să-mi dai adresa doamnei Sisila ?

IORGANDA : Domnule, eu în odaia asta înnebunesc. Hai la masă !

EMI : Duceţi-vă singuri... Sînt foarte tulburată.

IORGANDA : Nu ţi-a spus că a fost o farsă ?

EMI : O farsă a fost povestea cu mandatul. Dar restul e o tragedie. Din ce vis prostesc m-aţi trezit !

BÎRCU : Îmi pare bine că mi-a ieşit dreptatea. Sper că alegerea ţi-e făcută.

EMI : Alegerea ?

BÎRCU : Între el şi mine...

IORGANDA : Aha ! Zi asta urmăreai dumneata ! *(Lui Emi:)* Aveţi cuvîntul, domnişoară...

BÎRCU : Domnişoară, aveţi cuvîntul...

EMI : Theo, capitolul nostru s-a încheiat.

IORGANDA : Ai văzut, domnule ?

EMI : Şi al nostru, prietene Iorganda !

BÎRCU : Ai văzut, domnule ?

EMI : Rămîneţi prieteni, cum aţi fost şi pînă acum... Sînteţi făcuţi să vă înţelegeţi... Închipuiţi-vă că eu n-am trecut prin viaţa voastră şi lăsaţi-mi şi mie viaţa liberă...

IORGANDA : Farse ţi-au trebuit, idiotule ?

BÎRCU : De unde să ştiu c-o să iasă aşa, şefule ? *(Emei :)* Bravo, domnişoară, dintr-o lovitură ai pierdut doi prieteni.

IORGANDA : Doi protectori.
EMI : Îmi pare rău, dar n-am încotro !
IORGANDA : Fetițo dragă, ascultă-mă pe mine ! Nu te-ntoarce din drum... Ai un viitor splendid. După alegerea în Parlament...
EMI : Vorbim altădată...
IORGANDA *(în timp ce se aud bătăi puternice în ușă. Speriat)* : „Ait" ! Intră !
CAMERIERA : Ați sunat, conașule ?
IORGANDA : Acum vii, tîmpito ?! Ieși afară ! *(Cameriera nu iese, își face de lucru prin odaie.)* Haide, domnule, la masă, ce, vrei să leșin aici ?
BÎRCU : Să mergem, excelență, că mi-e o foame de cameleon !
IORGANDA : Matale nu mergi, scumpo ?
EMI : Nu, mulțumesc, nu mi-e foame... Duceți-vă singuri ! Poftă bună !
IORGANDA : Noi sîntem la restaurantul „Vegetarian". Are cele mai grozave fripturi la grătar. Te așteptăm. Hai, maestre Heliogabal !
BÎRCU *(urmîndu-l)* : *Après vous,* Sardanapal ! *(Ies amîndoi.)*
CAMERIERA : M-ați chemat să vă fac patul ?
EMI : Nu încă. Te-aș ruga să-mi aduci o cană de apă...
CAMERIERA : Numaidecît... Să deretec întîi... *(Apucîndu-se de treabă, monologhează :)* Da' de ce să mă facă tîmpită?
EMI *(care își aranjează și ea lucrurile)* : S-au speriat... Credeau că e cineva de la poliție. A mai fost adineauri un sergent, să-i aresteze...
CAMERIERA : Dumnealor sînt găinari ?
EMI : Se ocupă cu politica...
CAMERIERA : Cam tot așa ceva... Dumneavoastră nu vă duceți la masă ?
EMI : Poate mai tîrziu.
CAMERIERA : Dumneavoastră sînteți funcționară ?
EMI : Nu, deocamdată n-am nici un serviciu...
CAMERIERA : Atunci midinetă.
EMI : Poftim ?
CAMERIERA : Midinetă... Așa spunea o cucoană, la Govora, despre o nepoată a dumneaei... Eu, vara, sînt băiețiță la Govora.

EMI : Și cum era nepoata cucoanei de la Govora ?
CAMERIERA : Tînără, frumușică, elegantă, așa ca dumneavoastră. N-avea serviciu nici dumneaei. Cucoana spunea că e midinetă, adică un fel de păpușă, să se joace bărbații cu ea.
EMI : Ți se pare că sînt și eu la fel ?
CAMERIERA : Asta nu e rușine. Ce să facă bietele femei ? N-o să se bage toate madamă la hotel, să le sune pasagerii zi și noapte și să le facă tîmpite...
EMI : Vezi, tot nu ți-a trecut supărarea.
CAMERIERA : Nu sînt supărată, domnișoară, dar drept să-ți spun, nu mai știu nici unde mi-e capul. Sînt singură pe tot etajul și nu mai prididesc cu atîtea sonerii.
EMI : Ai și dumneata dreptate, babo !
CAMERIERA : Da' nu-mi mai spune babo, că n-am nici patruzeci de ani.
EMI : Iartă-mă, te rog...
CAMERIERA : M-au îmbătrînit necazurile.
EMI : Măritată ?
CAMERIERA : Am fost. Aveam casa mea, rostul meu. Adică, vorba vine, rostul. M-am măritat de mică, au vrut părinții să scape de mine... O povară... Povară și pentru el. Îl spălam, îl cîrpeam, îl îngrijeam, dar tot povară. Se tot lăuda că o să ne pricopsim, că o să muncească el pentru amîndoi. Mi se părea că bărbat ca al meu nu mai are nimeni pe lume... Și nu făcea nimic. Îl așteptam cu mîncarea, noaptea, tîrziu, cînd venea de la chef... Pînă m-am săturat și eu și l-am lăsat în plata Domnului. Adică m-a lăsat el, cu doi copii în brațe. Băiatul mi-a murit la război. Pe fată am trimis-o la București, studentă, să iasă ceva de capul ei. Învață la medicină. E tare deșteaptă și cuminte. Am să vă arăt niște scrisori de la ea, mititica. Poate să aibă mai mult noroc ca mine. Să nu mai spuie bărbatul că i-a căzut belea pe cap. Nu zău, n-am dreptate ? Da' de ce nu spui nimic, domnișoară ?
EMI *(care a ascultat-o cu mare atenție)* : Te ascult. Învăț...
CAMERIERA : Ei, ast-acum...
EMI : Ba da, ba da, mi-ai deschis ochii.
CAMERIERA : Nu-ți mai rîde de mine, zău așa !

EMI : Da' nu-mi trece prin minte să rîd de dumneata! Vreau să te-ntreb numai, dacă eşti mai mulţumită aşa, dacă nu simţi nevoia unui sprijin...

CAMERIERA : Ca să-ţi spun, la început, mi-a fost cam greu, singură. Pe urmă m-am învăţat... Muncesc cît pot. Vara mă duc la Govora şi cîştig cît aici într-un an. Trimit fetii bani să-nveţe. Cînd n-oi mai putea, o să-mi ducă de grijă doftoriţa, mînca-o-ar mama, că-i tare frumuşică şi vrednică. *(Soneria pe culoar.)* Vine, vine tîmpita, vine... *(Vrea să iasă.)*

EMI : Mai stai puţin... Aş vrea să te-ntreb ceva...

CAMERIERA : Poftiţi...

EMI : Mai e vreun tren în seara asta, pentru Bucureşti ?

CAMERIERA : La miezul nopţii...

EMI : Am vreme... Îmi fac bagajele şi o şterg. Vii să m-ajuţi ?

CAMERIERA : Plecaţi ?

EMI : Mă duc să-mi văd de treabă...

CAMERIERA : Îmi pare rău. Vream să vă fac un masaj, să vedeţi ce bine mă pricep !

EMI : Cum ţi-a venit ideea asta ?

CAMERIERA : Mi-eraţi tare simpatică... Cine mai stă de vorbă atîta cu o biată femeie ca mine ? Pasagerii se uită la noi ca la o mătură. Sonerie — şi uite mătura ! Ţîrr ! şi uite apa ! Ţîrr ! şi uite peria de haine ! Nu te-ntreabă nimeni — eşti om şi tu — dacă ai necazuri, dacă n-ai aţipit puţin cînd te sună ! Aveţi treabă multă la Bucureşti ?

EMI : Pîn-acum n-am prea avut, dar de azi încolo...

CAMERIERA : Ce-or să zică domnii c-aţi plecat ?

EMI : Treaba dumnealor, n-or să se piardă în provincie. Sînt băieţi mari acum...

CAMERIERA : Mi se pare că te-au supărat şi pe dumneata...

EMI : Ai văzut ce veseli au plecat ?

CAMERIERA : Trebuie să fie buni prieteni...

EMI : Foarte buni. Unul a luat celuilalt iubita, a fugit cu ea în alt oraş, cel părăsit le-a dat de urmă, şi socoteala s-a încheiat foarte repede...

CAMERIERA : S-au tăiat cu cuţitele ?

EMI : Precum vezi, nu s-au tăiat...

CAMERIERA : Dumnealor erau ?

EMI : Chiar dumnealor !

CAMERIERA : Şi dumneaei ce-a făcut ?

EMI : Stă de vorbă cu dumneata !

CAMERIERA : Vai de mine ! Nu mai înţeleg nimic, domnişoară dragă.

EMI : Ba eu, din păcate, înţeleg. Asta-i lumea noastră ! Bărbaţii nu prea pun la inimă lucrurile inimii... Floare la ureche ! Se înţeleg mai bine între ei... Au nevoie unul de altul. Mi-ai spus povestea dumitale. Vrei să ţi-o spun şi eu pe a mea ?

CAMERIERA : La noi e o vorbă : „Cînd două femei rămîn singure, încep să se descoasă". Eu nu umblu să vă descos, dar grozav aş vrea să ştiu cum se poate una ca asta ! *(Sonerie.)* Poftim de mai răsuflă ! *(Vrea să iasă.)*

EMI : Nu pleca ! *(Îi întinde mîna.)* Vreau să-ţi mulţumesc...

CAMERIERA : Pentru ce ?

EMI : Pentru toate cîte mi-ai spus. M-ai luminat. M-ai învăţat că o femeie poate să trăiască şi singură, dacă vrea să muncească. Nu e nevoie, numaidecît, să stea în umbra unui bărbat.

CAMERIERA : Dumnezeu să te-ajute ! Las' c-ai să găseşti dumneata unul vrednic, să-ţi placă, să vă potriviţi ! Nu-ţi duc eu grija ! Tînără eşti, frumoasă eşti...

EMI : Nu mă grăbesc ! Deocamdată, am să mă pun pe treabă ! Eu nu sînt, nu vreau să fiu midinetă ! Ai înţeles, *(cu drăgălăşie)* tîmpito ? *(O prinde-n braţe şi o sărută.)*

CAMERIERA : Oi fi eu tîmpită, dar viaţa e mai deşteaptă ca mine şi m-a învăţat multe. Sînt mai bătrînă ca dumneata ; să-ţi dau un sfat. I l-am dat şi fetei mele. Fetiţa maichii, i-am spus, dacă porneşti pe calea muncii, trebuie să-ţi ascunzi frumuseţea. Bărbaţii nu se uită la ce-ai colea, sub pălărie, se uită la ce-ai sub rochie. Nu căuta să-i ispiteşti, fiindc-atît aşteaptă... Să-i înfrunţi bărbăteşte, să le treacă pofta. Eu cînd m-am făcut madamă, aveam pe vino-ncoace, vream să fiu cît mai curăţică şi, cum suna unul, să-i aduc peria, mă apuca numaidecît de guşă, îmi răsucea braţul pînă mă durea. Azi aşa, mîine aşa, nu puteam să scap. Mi-am legat capul cu o broboadă, purtam ţoale zdrenţuite, pîn' la pămînt, şi mă uitam în podea, să nu-mi vadă chipul. Aşa am îmbătrînit, de mi-ai spus şi dumneata „babo". Mai bine babă decît ce

vor dumnealor... ascultă-mă pe mine... Nu-ţi mai vopsi buzele şi obrazul, nu mai purta rochii de midinetă, dacă vrei să te lase-n pace. Să fii frumoasă la tine acasă, pentru omul tău, fata maichii... aşa i-am spus fetii mele, aşa îţi spun şi dumitale, c-aş putea să-ţi fiu mamă, fetiţo dragă !...

EMI : Aşa am să fac, măicuţă dragă ! Îţi mulţumesc. *(Îi sărută mîna.)*

(Se aud bătăi în uşă. Intră Iorganda şi Bîrcu, bine dispuşi.)

IORGANDA : Tot nu sîntem gata, domnişoară ?

EMI : Ba da, domnii mei, în zece minute sînt gata... Nu-i aşa, băbuţo ?

CAMERIERA : Nu e nici o grabă, domnişoară, pîn' la tren mai avem două ceasuri...

IORGANDA *(lui Bîrcu)* : Asta e-ntr-o ureche... *(Emei :)* N-ai putea fi gata mai repede ?

BÎRCU : Am lăsat fripturile pe masă...

IORGANDA : Nişte pîrjoale splendide.

BÎRCU : „Nu se poate, nu se poate să mîncăm singuri asemenea bunătăţi" a exclamat Jenică Iorganda-Zaphyr, ziarist politic.

IORGANDA : „Nu sîntem cavaleri, dacă stăm aicea fără adorata noastră Emi !" a răspuns poetul Theofil Bîrcu, ziarist literar !

(Sonerie scurtă pe culoar.)

BÎRCU : „Festinul nostru ar deveni un praznic funebru !" a răspuns ziaristul politic, devenind literator...

IORGANDA : „Nu putem lăsa o jună copilă singură, în odaia strigoilor !" De acest candelabru monumental a fost spînzurat haiducul Iancu Jianu... În acel dulap impozant a stat trei zile cadavrul lui Dan, căpitan de plai, eroul de la Dumbrava-Roşie !

BÎRCU : S-o smulgem din mijlocul fantomelor ! S-o aducem în splendoarea epocei !

IORGANDA : Şi-am venit să te luăm pe sus !

BÎRCU : Flămînzi am venit ! Nemîncaţi ca nişte strigoi, cu o foame de pelican !

EMI : Aperitivul văd că l-aţi luat !

BÎRCU : Se cunoaşte ?

(Sonerie prelungită, cameriera iese, uitîndu-se fix la Iorganda.)

CAMERIERA : Vine... vine tîmpita...

BÎRCU : Ce-a găsit-o ?

IORGANDA : S-a uitat lung la mine... Ce dracu o fi avînd ?

EMI : Are, că adineauri ai făcut-o tîmpită !...

IORGANDA : Ei şi ?

EMI : Ţi-a răspuns şi ea, cum ai văzut...

IORGANDA : Mă, da' susceptibili mai sîntem...

EMI : Fiecare om îşi are demnitatea lui...

IORGANDA : Şi madamele de hotel ?

EMI : Desigur ! O făptură omenească, oricît ar fi de umilă, are o sensibilitate, o mîndrie, pe care nu trebuie s-o jignească nimeni...

IORGANDA : Notează, Bîrcule, acest panseu profund şi bagă-l într-o cronică.

EMI : Femeia asta m-a învăţat multe, într-un sfert de ceas, cît am stat cu ea...

IORGANDA : Parol ?

EMI : Experienţa, suferinţele ei mi-au deschis ochii. Aş putea spune că mi-a schimbat destinul...

IORGANDA : Nu mai înţeleg nimic...

EMI : O poveste banală, ca viaţa întreagă... A căutat sprijin într-un bărbat şi a găsit o povară. Apoi s-a dezrobit. Îşi duce viaţa singură, prin propriile ei puteri, fără să mai stea în umbra cuiva ; aşa cum trebuie să facem toate, de azi încolo, ca să fim libere, stăpîne pe viaţa şi pe munca noastră...

IORGANDA : Vorbeşti ca la congresul femeniştelor, hî-hî !

(Bîrcu rîde şi el stupid.)

EMI *(scurt, înţepată)* : Nu. Vorbesc la congresul idioţilor !

IORGANDA : Am impresia că ne-a făcut idioţi...

BÎRCU : Eu am certitudinea...

IORGANDA : Ia să lăsăm astea şi să mergem la masă...

BÎRCU : Se răcesc superbele fripturi la grătar ale restaurantului vegetarian...

EMI : Nu, dragii mei, n-am nici o poftă să vin cu voi... Plec, cu primul tren...
IORGANDA : Unde, frate ?
EMI : La Bucureşti...
IORGANDA : Şi de ce ?
EMI : Ca să-mi văd de treabă.
BÎRCU : Serios ?
EMI : Foarte serios !
IORGANDA : Da' aici n-ai treabă ? Mîine avem întrunire...
EMI : Descurcaţi-vă singuri.
BÎRCU : În loc să ne mulţumeşti că te-am adus în acest oraş voievodal...
EMI : Ba vă mulţumesc ! Vă foarte mulţumesc ! Îţi mulţumesc în primul rînd, dumitale, prietene Iorganda, că m-ai smuls de lîngă Theo. Îţi mulţumesc şi ţie, Theo, că mi-ai arătat cine e prietenul nostru Iorganda... Îmi pare foarte rău că trebuie să ne despărţim, dar nu ne potrivim...
IORGANDA : De ce frate, de ce ?
EMI : Tu eşti un băiat inteligent şi talentat, Theo, dar ai un scepticism, un dezgust al vieţii, care mă deprimă şi pe mine. Te-ai instalat în ironie şi sarcasm, care nu rezolvă nimic. Zeflemeaua, negaţiunea, sînt sterpe. Îţi pierzi propria personalitate, o alterezi şi pe-a altora. Unde vrei s-ajungi ?
IORGANDA : Nu ţi-am spus de atîtea ori, domnule, că trăieşti în Nirvana ?
BÎRCU : Aduceţi-mă voi la realitate... Aţi încercat vreodată ? Omul vine în viaţă cu tot felul de defecte. E datoria celorlalţi să-l corijeze, să-l sfătuiască, să-l aducă pe drumul Damascului.
EMI : Îmi pare rău că n-am avut eu mai multă energie !
IORGANDA : Atuncea las' pe mine !
BÎRCU : A, nu, foarte mulţumesc de aşa profesor !
EMI : Dumneata, Iorganda, eşti un om foarte înzestrat, plin de farmec, orator admirabil, ai tot ce-ţi trebuie ca să reuşeşti în viaţă. M-ai captivat şi pe mine. Dar azi am văzut, cu regret, că nu eşti sincer...
IORGANDA : Eu, nu sînt sincer ?
EMI : Nu. Practici ceea ce se cheamă demagogia.
BÎRCU : O vulgară demagogie. Îmi pare bine, domnişoară, că eu ţi-am atras atenţia cel dintîi asupra acestui lucru.

IORGANDA : *Merci !*
EMI : Tot aşa cum dumneata, Iorganda, m-ai lămurit asupra lui Theo.
BÎRCU : *Merci* şi eu !
IORGANDA : Adineauri ne-ai făcut idioţi pe amîndoi. Ce trebuie să facem ca să nu mai fim ?
EMI : Multe ar fi, dar e greu... Nu se schimbă cineva atît de uşor...
IORGANDA : Nu se ştie... Să-ncercăm !
BÎRCU : Omul e un animal perfecţionabil... S-auzim.
IORGANDA : Te rog să începi cu mine...
EMI : Recunoşti, Iorganda, că una spui şi alta faci ?
IORGANDA : De exemplu...
EMI : În discursul de-acum un ceas ai vorbit despre un suflu nou în politica ţării, despre muncă şi onestitate, despre începutul unei alte ere...
IORGANDA : Exact. Susţin şi-acum acelaşi lucru !
EMI : După o jumătate de oră, aflu, prin stratagema lui Theo, că viaţa dumitale privată nu prea este un exemplu de dat viitorimii...
IORGANDA : Recunosc... Cazierul e cam încărcat, desigur, dar nu trebuie să exagerăm. Canalia asta de Bîrcu mi-a condensat în cinci minute tot ce am făcut în cîţiva ani. Incontestabil, privit sintetic, aş putea să apar ca o autentică puşlama.
BÎRCU : Cuvîntul e tare, dar e destul de adevărat. Acum înţeleg eu de ce rămăsese pe gînduri, adineauri, la restaurant. Sta cu coatele pe masă, cu faţa-n palme, ca o madonă melancolică, gata-gata să stropească antrecota cu lacrimi fierbinţi şi amare.
IORGANDA : Mă apucase o mare greaţă de mine şi de tine, mai ales de mine !
BÎRCU : Era un caz de conştiinţă, în care demascarea mea juca un rol egal cu ţuicile aperitivului. Hai la masă, domnule, că nu-mi arde să iau lecţia de etică...
IORGANDA : Ba eu, ce să-ţi spun, încep să mă lămuresc. Mi-am cam făcut de cap. Dar n-a avut cine să mă ţie de scurt. N-am prea văzut în jurul meu exemple de cinste, de consecvenţă...
EMI : Vorbeşti sincer, măcar acum ? Ar fi păcat dac-ai minţi... Păcat de toate calităţile dumitale, dacă nu te-ai

îndrepta. Ai văzut adineauri : te-ai găsit pe marginea prăpastiei. Mandatul fabricat de Theo putea să fie adevărat. Unde ai fi fost acum ? Scrutează-ți conștiința... Vezi dacă mai poate să meargă așa... Vezi dacă nu e mai bine să înfrunți viața drept, cu lealitate... Tot idealismul pe care-l pui în vorbe, pune-l și-n fapte. Nu e greu. Fiecare sîntem capabili să ne îndreptăm. Ajunge să vrei...

IORGANDA : Foarte bine. Dar dacă sînt sincer, consecvent, onest, dacă nu urmăresc decît un ideal de îndreptare a societății, îmi garantezi tu c-ajung ministru ?

EMI : E nevoie, numaidecît ?

BÎRCU : Atunci de ce dracu se mai agită omul ?

EMI : Să contribuie la îndreptarea societății și viitorul îl va pune la locul pe care-l merită.

BÎRCU : Cam albastru !

EMI : Albastru, vînăt, asta e !

IORGANDA : Theo, să știi că are dreptate. Hai să facem o experiență. În loc s-o conducem noi, să ne conducă ea. Noi trei nu ne putem despărți... Nu mă pot despărți nici de tine, iscariotule, cu toate c-ai vrea să mă vezi în spînzurătoare !

BÎRCU : Eu ? ! În minister te-am văzut, ingratule ! Emi adorată, nu mai pleca la București ! Vino cu noi la masă și-om mai vorbi...

EMI : Viu, dar cu două condiții.

IORGANDA : Prima ?

EMI : Să inviți la masă și pe cameriera hotelului...

IORGANDA : Madama, frate ?

EMI : Lasă, nu te mai scărpina în cap, fiindcă știe cum să se poarte-n lume. Ai jignit-o, trebuie să-ți repari indelicatețea.

IORGANDA : Bine, dar s-o ducă Bîrcu la braț...

BÎRCU : Ba s-o duci dumneata, că dumneata ai jignit-o !

EMI : Nu e nevoie. O duc eu !

IORGANDA : Și-acum, a doua condiție !

EMI : Să m-ascultați orbește amîndoi, să nu vă mai abateți de la drumul drept. Fără șiretlicuri, ne-am înțeles ? Să nu încercați să mă duceți cu vorba... Dacă vă prind că ați trișat — adio, și pentru totdeauna... Ne-am înțeles ?

BÎRCU : Uite-mă acum și la dădacă !

IORGANDA : Dacă-ți place, dacă nu, salutare !

BÎRCU : Îți netezești terenul, canalie, umbli să rămîi singur.

EMI : Nu e vorba de asta acum. Buni camarazi — și atît. Dac-aveți nevoie de prietenia, de colaborarea mea, bine. Dacă nu, e păcat să ne mai pierdem vremea. Fiecare cu norocul lui. Ce zici, Iorganda, ne-am înțeles ?

IORGANDA (*lui Emi, înclinîndu-se*) : Omul dumitale, șefule !

EMI : Ne-am înțeles, Theo ?

BÎRCU (*același joc ca Iorganda*) : Șefule, omul dumitale !

IORGANDA : Hei, vii sau nu la masă ?

EMI : Deocamdată nu ! Vom vedea mai tîrziu !

BÎRCU : Hai, șefule, că cu dumneaei nu e nimic de făcut !

EMI : Grăbiți-vă, să nu se răcească fripturile !

BÎRCU : *Allons*, patron ! Mi-e o foame de caracatiță ! (*Politicos, lăsînd loc lui Iorganda :*) *Après vous, excellence !*

IORGANDA (*același gest*) : Mi-e o foame de codobatură ! *Après vous, eminence ! (Ies amîndoi.)*

EMI : Poftă bună, „reformatorilor" !

Cortina